

ՆԱԽԱԳԱՀ ԼԱՀՈՒՏ ԿԸ ՄԵՐԺԷ ՍՏՈՐԱԳՐԵԼ «ԻՆՐԱԺՔԱՅՏ»ՈՎ ԸՆՏՐԵԼՈՒ ԻՐԱԲՈՒՆԵՔ ՏՈՒՈՂ ՕՐԵՆՔԸ

Նախագահ Լահուտ կ'ընդունի Կեդրոնական Դրամատան կառավարիչը:

Հանրապետության նախագահ Գոր. Էմիլ Լահուտ երկվ իր այցելուներուն հաւատարմեց, որ պիտի գործածէ իր սահմանադրական լիազօրութիւնները՝ մերժելով ստորագրել երեսփոխանական ընտրութիւններուն «խնդրած քայլով» քուէարկելու իրաւունք տուող օրէնքը, եւ գայն պիտի վերադարձնէ խորհրդարան, որպէսզի վերատեսուեան ենթարկուի, նկատի ունենալով որ անիկա անդրադարձնել կ'ունենայ ընտրական գործընթացի պարկեշտութեան վրայ եւ առիթ կու տայ ընտրութիւն մեկնարանութիւններուն:

Սահմանադրութեան 40-րդ հոդուածի անդրադառնալով, նախագահը նկատել տուաւ. «Մեծ տարբերութիւնը մէկ կողմէ այդ շրջանի ընկերներուն, որոնք դիմացած են ընտրութեան միջոցով պարտադրած ողորդական պայմաններուն, եւ պետութեան արտակարգ հոգածութեան առարկայ պիտի դառնան, եւ միւս կողմէ այդ փոքր խմբակներ, որ գէշ կ'ընեն բռնադատող ուժերուն կողքին, եւ թիրախ դարձուց բռնադատեալ գոտիէն ներս ու դուրս գտնուող քաղաքացիները: Ինչ կ'ը վերաբերի ասոնց, ապա անոնց արարքները կ'ընեն օրէնքի եւ դատական իշխանութեան իրաւասութիւններու շրջագրծէն ներս, որովհետեւ անոնցմէ իւրաքանչիւր առանձնաբար յանցանքներ գործած է, եւ ոչ մէկ ներում կարելի է չնորհել անոր, որ թշնամիի հետ գործակցած է իր հարազատներուն ու հայրենիքին դէմ»:

Նշենք, որ նախագահ Լահուտ երկվ Պապատյանի պալատին մէջ ընդունեց այցելուները Կեդրոնական Դրամատան կառավարիչ Ռիտա Սայամլի եւ Պանկյատի ղեկավար Թուֆէլ շայտարի:

Սայամլիի հետ իր հանդիպումին ընթացքին, նախագահ Լահուտ քննարկեց երկրին դրամական վիճակը եւ իր խոր գոհունակութիւնը յայտնեց դրամական կայունութեան համար:

ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ԱԲՐՏԵՑ ԻՐ ՕՐԵՆԱԴՐԱԿԱՆ ԼԻԱԳՈՒՄԱՐ ՆԻՍՏԵՐԸ

Խորհրդարանը երեկ եկրպիակեց իր երկօրեայ օրէնսդրական լիազօրութեամբ, կէսօրէ առաջ գումարելով նիստը, որուն ընթացքին վաւերացուց 25 օրինագիծ:

Խորհրդարանի նախագահ Նեպիի Պրորի նիստի բացումը կատարելով երեսփոխաններէն խնդրեց մէկ վայրկեան յոտնկայս լարգել իշատակը Ալլազային Պրորի ղեկավար Ռեմոն Էտտէի: Ան լսաւ. «Լեռներէն, ժողովրդավարութեան գազաթէն ան բնակեցաւ Լիբանանէն դուրս, բայց Լիբանանը բնակեցաւ իր սրտին ու խըղձին մէջ, եւ Նըմէի հրապարակը իրնէ հարցնողը չի կրնար մնալ: Կարծէք միաժամանակ թէ՛ Ժիլիլի, թէ՛ Պըն- թըժպիլի վաւակն էր. ան աղքատ կ'ատէր թըշնամի Իսրայէլը»:

Խորհրդարանը մէկ վայրկեան յոտնկայս լուրջեամբ կը լարգէ յիշատակը Ռեմոն Էտտէի:

Օրակարգի քննարկումին անցնելով, խորհրդարանը վաւերացուց վարձքերու մասնակաւ որ օրէնքի գործադրութիւնը մէկ տարի երկարաձգելու առաջարկը: Ապա վաւերացուցանաւ աշխատանքի օրէնքի կարգ մը յօդուածներու բաւելումն օրէնքի առաջարկն ու տիրույթներու համայնքապետութեան կանոնադրման օրէնքի առաջարկը:

Յաջորդաբար վաւերացուցանաւ պետական վարչութիւններու մէջ գործող երկրաշարժներու, Ռաշայայի մէջ կայունացան զստատուութիւնը, 1993ին հանգրտանալու կոչուած վիճակը: Ստանտան Ռիտաի երեսփոխաններու պատուիրակութեան հետ իր հանդիպումին ընթացքին, Հրա նաեւ նկատել տուաւ որ Լիբանանի քաղաքացիներն ու ենթակառուցող կ'ենթարկուին իսրայէլեան ամենօրեայ ճնշարարքներու, բայց Լիբանան հաստատ կ'ընեն իր ամբողջական ու արդար լուծումը հետապնդելու եւ սուբիակն ու իրանանեան առանցքներու կապը պահպանելու իր կեցուածքին վրայ:

ԼԻԲԱՆԱՆԵԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ...

Շարունակում Ա. Է. Գ. Ե.

Ս. Յովնանեան նշեց, որ այս ուղղութեամբ հիմնական աշխատանքները տարուեցան խորհրդարանի նախագահ Նեպիի Պրորիի հետ, որ թէ՛ առաջին եւ թէ՛ այս որոշումին գծով դրական կեցուածք ունեցաւ եւ իր աջակցութիւնը ցուցաբերեց անոնց որդեգրման ուղղութեամբ: Ս. Յովնանեան նշեց, որ այս յաջողութիւնը ամբողջ հալ ժողովուրդին յաջողութիւնն է: Ընդգծելով որոշումին կարեւորութիւնը, Ս. Յովնանեան նշեց, որ անիկա կը ճանչնայ Օսմանեան իշխանութիւններուն լիկողմէ գործադրուած 1.5 միլիոն հայերու Յեղասպանութիւնը եւ կոչ կ'ուղղէ անոր միջապային ճանաչման: Ներկայացնելով խորհրդարանին մէջ տիրող մթնոլորտը, պլոքի ներկայացուցիչը ըսաւ, որ մինչեւ վերջին վայրկեան յստակ չէր, թէ ինչ ձեւով պիտի որդեգրուէր այդ բանաձեւը, այսինքն՝ կարելի եղածին չափ առանց յայտնուիներու, սակայն շնորհիւ երեսփոխաններու բարձր գիտակցութեան, որտեւէ առարկութիւն չեղաւ եւ աւելին՝ բանաձեւը ծափահարութեամբ զնահատուեց:

Նշենք, որ տեղաւորութիւնը քննարկեց իրաւունքային արդիւնքները անդրադարձան լիբանանեան խորհրդարանի այս որոշումին: Ս. Յովնանեան պատկերասրահով կարգ մը կայաններու հետ ունեցած կրոնցներու ընթացքին լիբանանահայութեան եւ Հ. Յ. Դ. Ի. անունով շնորհակալութիւն յայտնեց խորհրդարանին, որ իր այս որոշումով միացուցաւ այլ խորհրդարաններու որոնք ճանչցած են Յեղասպանութիւնը:

ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՕՐՈՒԱՆ ԱՌԻԹՈՎ ՀԱՅ ՄՕՐ ԼԱԽԱԳՈՅՆ ՆՈՒԷՐԸ՝ ՀԱՅ ԳԻՐՔԸ 50 ԱՌ. ՀԱՐԵԻՐ ԶԵՂԶ ՎԱՃԱՌՔ ՄԵԾԻ ՏԱՆՆ ԿԻԼԿԵՈՅ ԿԱԹՈՂԻԿՈՍԱՐԱՆԻ ԳՐԱՏԱՆ ԲՈՂՈՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒՆ 16 ՄԱՅԻՄԷՆ 31 ՄԱՅԻՄ ԳՐԱՏՈՒՆԷՆ ՆԵՐՄ ԱՌԱՌՕՏԵԱՆ ԺԱՄԸ 8:00ԷՆ ԿԷՍՕՐԷ ԵՏՔ ԺԱՄԸ 2:00, ՆԵՐԱՌԵԱԼ ԿԻՐԱԿԻ ՕՐԵՐԸ:

ԱՅՍՕՐ ՎԱՆԱՅ ԶԱՅՆԷՆ • Ժամը 11:30ից «ՅՈՒՇԱՄԱՏԵԱՆ» Նուիրուած Ռուբէն Սեւակի կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ Սոնիա Քիլիբեան • Ժամը 16:00ից «ԿՆՈՋԱԿԱՆ» կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ Մարալ Հարպոյեան • Ժամը 18:00ից «ՏԱՂԱՐԱՆ» կը պատրաստէ եւ կը ներկայացնէ Հեթի Իսաիբեան • Ժամը 18:40ից «ԴՐԿ ԱՐՈՒԵԱՍ» կը պատրաստէ Հրաչ Թոքաբլեան կը ներկայացնէ Տոդեր Գառնեշեան • Ժամը 19:00ից «ՌԱԶՄԻԿ» Հեռաձայնային մրցում իրադ Սագոյիկ հետ

ՃԱՆՈՒ ԶԱՐԿԱԲԱԺԻՆ • Զեքեֆիէ. Սէյտի փողոց. 3 ննջասենեակ, ճիւղարան. 6 քառակուսի սենեակ եւ գոյգ բաղնիք: Լաւ վիճակի մէջ: Գին՝ 75.000 տուրք: Հեռ. 03-612948 եւ 01-335560: Ուղեւ պրն. Միշե-լը:

Հ. Յ. Դ. ԶԱՐԿԱՆ ՌԻՍԱՆՈՂԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԻՒՆ «ՀԱՅԿԱԿԱՆ ՏՈՀՄԻԿ ԵՐԵԿՈՅ» ՇԱԲԱԹ, 27 ՄԱՅԻՄ 2000

ՀԱՅ ԴԱՏԻ ԳՈՆՏԻՆ • Հ.Մ.Ը.Մ. Պէյրուբի Ա. Վոհմակի գաւառիկներ 80.000 լ. ո. ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿ ԹԻԻ ԵՒ ՎՃԱՐՈՒՄԻ ԲԱՅԱՌԻԿ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ Հարպոյեան Վիլլաներ Մըզգիէի ձեւարանի կից: Ցանձնում եւ արձանագրութիւն կ'ըլլան այս օրուընէ սկսեալ: Անձնք, որոնք գնած են այս վիլլաներէն, կըրնան գրանցուիլ հանգիստի արձանագրութեան գործողութիւններու համար: Գալուածագիրք-ները պատրաստ են: Հեռ. 03-609230: Գրասենեակի ժամեր՝ ժամը 10:00էն 2:00: 4. ՀԱՐՊՈՅԵԱՆ

ՃԱՆՈՒ ԶԱՐԿԱԲԱԺԻՆ • Զարգացող փողոց, 3 ննջասենեակ, ճիւղարան. 6 քառակուսի սենեակ եւ գոյգ բաղնիք: Լաւ վիճակի մէջ: Գին՝ 75.000 տուրք: Հեռ. 03-612948 եւ 01-335560: Ուղեւ պրն. Միշե-լը:

ՃԱՆՈՒ ՎԱՃԱՌՍՈՒՆ (ԽԼՈՒՅՈՎ) • CARINO SHOES. Պուրն Համուտ, «Արմենիա» պողոտայ, Էտոյեան շէնք. տաժանի գրութեամբ եւ կամ գործընկեր կօշիկի վաճառքով: Հեռ. 01-258912:

ՀԱՅ ԴԱՏԻ ԳՈՆՏԻՆ • Հաշուապահ մը, որ գիտնայ համակարգիչ, անգլիերէն եւ արաբերէն լեզուներ: CVՆ ուղարկել հետեւեալ հասցէին. Fax.-04-712301: ԿՈՒՂՈՒԻ • Ժամացոյցի հաստատութիւն մը կարիքը ունի ծախող երկրասարդի մը, որ, գիտնալ համակարգիչ գործածել, ինչպէս նաեւ անգլիերէն, ֆրանսերէն եւ արաբերէն: C. V. ուղարկել հետեւեալ թիւին. Fax.-01-268193:

ՎԱՐՉԱՊԵՏ ՀԸՍ ԸՆԴՈՒՆԵՑ ՌՈՒՄԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՅ ՆԱԽԱՐԱՐՈՒԹԵԱՆ ՄԻՋԻՆ ԱՐԵԻԵԼՔԻ ԲԱԺՆԻ ՎԱՐԻՉ ԱԼԵՔՍԱՆՏՐ ՍՈՒԼԹԱՆՈՎԸ

Սուլթանով վարչապետ Հըսի մօտ:

Վարչապետ Սեյիմ Հրա երկվ վերահաստատեց, որ Լիբանան իր իրաւունքներէն ոչինչ պիտի պիլի, եւ կարելի ըլլալ միջոցներուն պիտի գիտնէ անոնց վերատիրանալու համար:

Հրա վերահաստատեց, որ ՄԱԿի թիւ 425 որոշումի մէջ չընդգրկուած, որուն հետեւանքով ընդարձակուած կը մնայ իրանանեան մէկ թիւ հող, պատճառ պիտի դառնայ որ իսրայէլեան հետապնդող ուժերու վերադասաւորում նկատենք եւ ոչ թէ այդ որոշումին հիմամբ ամբողջական հեռացում:

Ատյանտան Ռիտաի երեսփոխաններու պատուիրակութեան հետ իր հանդիպումին ընթացքին, Հրա նաեւ նկատել տուաւ որ Լիբանանի քաղաքացիներն ու ենթակառուցող կ'ենթարկուին իսրայէլեան ամենօրեայ ճնշարարքներու, բայց Լիբանան հաստատ կ'ընեն իր ամբողջական ու արդար լուծումը հետապնդելու եւ սուբիակն ու իրանանեան առանցքներու կապը պահպանելու իր կեցուածքին վրայ:

ՌՈՒՄԻՈՅ ԱՐՏԱՔԻՆ • Ռուսիոյ արտաքին գործոց նախարարութեան Միլին Արեւելքի եւ Հիւսիսային Աֆրիկայի բաժնի վարիչ Ալեքսանտր Սուլթանով երկվ նախարար Իկոր Իվանովին պատգամ մը փոխանցեց վարչապետ Հրա: Ան յայտարարեց, որ քննարկուած են խաղաղութեան գործընթացն ու հարաւային Լիբանանէն հեռանալու իսրայէլեան որոշումը:

Իսկ ինչ կ'ը վերաբերի ՄԱԿի թիւ 425 եւ 428 գործողութեան, ապա մենք կ'ողջունենք գայն, բայց այդ գործողութիւնը բաւարար չընք նկատել շրջանին մէջ ամբողջական խաղաղութեան հաստատման ձիգերու արդիւնաւորման իմաստով, ըսաւ ան:

Հ. Յ. Դ. ՀԱՅ ԴԱՏԻ ԶԱՆՉԱԽՈՒՄԻՆ...

Շարունակում Ա. Է. Գ. Ե.

ու Լիբանանի ենթակառուցող վրայ շարունակուող յարձակումները ուրիշ բան չեն, եթէ ոչ յստակ ապացոյցք, թէ ինչպիսի գին վճարած է ու կ'ը շարունակել վճարել այս ժողովուրդը, որ անգիջող ու հաստատ կ'ընեն արդարութեան կողքին ու բռնակալութեան դէմ կանգնելու իր կեցուածքին վրայ:

Հ. Յ. Դ. Հայ Դատի Յանձնախումբը, դրուատելով Հայ Դատի նկատմամբ ձեռնարկուած գորակցութիւնը, անհամբեր կ'ըստանէ այն օրուան, ուր աշխարհի միւս ժողովուրդները պիտի հետեւին իրանանցի ժողովուրդին ու անոր խորհրդարանի օրինակին՝ դատապարտելով ցեղասպանական ոճիրները, եւ այսպիսի միջազգային ճանաչումը կ'ը նկատենք հիմնական նախապայման՝ կանխարգիլելու համար նման ոճիրներու կրկնութիւնը ապագային:

ՀԱՅ - ԻՐԱՆԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ...

Շարունակում Ա. Է. Գ. Ե.

Դեպքանը ըսաւ, որ Հայաստան անկախ է եւ ունի որոշում կայացնելու ուժ եւ կարիք ընդհանուր նկատմամբ պատուէրներու: Անկախութիւնը սուղ արժէք կ'ը ներկայացնէ, որուն համար պէտք է վճարել: Քոյնի անհրաժեշտ նկատեց թՐԱՍԵԿԱ եւ ԻՆՈՎԷՑԹ ձեռագրութեան շրջանին մէջ գործակցութիւնը:

Անդրադառնալով Իրան - Հայաստան կապտարին, դեպքանը նշեց, որ նախագծին ֆինանսական հարցերուն շուրջ աշխուժ բանակցութիւններ կ'ընթանան եւ այդ ուղղութեամբ հետաքրքրութիւն կ'ընդգրկեն ձեռքին, Չինաստան եւ Ռուսիա, ինչպէս նաեւ՝ միջազգային կարգ մը դրամատուներ, որոնք ցանկութիւն յայտնած են մասնակցելու նախագծի իրագործման: Քոյնի համաձայն, շրջանային տնտեսական գործադրումները քարիւղի ընդգրկուած կ'ը փոխադրուին իրանական կազմի ընդգաւառ: «Այս մարզին մէջ իր դերը ունի Հայաստան, որ պէտք է ուժանիւթի ուղղութեան ընտրութեան իրաւունք ունենայ եւ վերածուի կամուրջի», յայտնեց Իրանի ղեկավարը:

ՀԱՅ ԿԱԹՈՂԻԿԷ ՄԵՍՐՈՊԵԱՆ ԲԱՐՁՐ. ՎԱՐՉԱՐԱՆԻ ՊԱՐԱԽՈՒՄԸ Կը մասնակցի 27ՐԴ ՊԱՐԻ ՓԱՆՍՕՆԻՆ Պարոտայ՝ ՕՐ. ԸՈՒՐԻ ԳԱԼԱՅԾԵԱՆ Կիրակի, 14 Մայիս 2000, կէսօրէ ետք ժամը 5:00ից Ամերիկեան Համալսարանի (AUB) մարզադաշտին վրայ:

ԵՐՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴԻ ԱՐՏԱՔԻՆ ԳՈՐԾՈՅ ՆԱԽԱՐԱՐՆԵՐԸ ԿՈՂՋՈՒՆԵՆ ՉԵՉԵՆԻՈՅ ՄԷՋ ՄԱՐԴԿԱՅԻՆ ԻՐԱՒԱՆՑ ՄՏԱՎԱԽՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ՓԱՐԱՏԵԼՈՒ ՌՈՒՍԻՈՅ ՃԻԳԵՐԸ

Եվրոպական խորհուրդի արտաքին գործոց նախարարները երկկ յայտնեցին, որ Ռուսիա ճիշդ քայլերուն կը դիմէ՝ Չեչենիոյ մէջ իր պատերազմին կապուած մարդկային իրաւանց մարդիկ մտաւարկութիւնները փարատելու համար:

Մթնոցայնութիւնի մէջ գուժարուած բարձրաստիճանի ժողովրդ, որ Մոսկուայի ղեկ ունէ՛լ պատժամիջոցի ակնարկութիւն չըրաւ, առաջինն էր՝ մարդկային իրաւանց մարմինին խորհրդարանական ժողովին իր նախարարներուն կատարած անցեալ ամառնա Ռուսիոյ անդամակցութիւնը արևախելու կողմէն ի վեր, եթէ անկաջ Չեչենիոյ մէջ մարդկային իրաւանց ոտնակոխութեանը անմիջապէս չդադրեցընէ:

Իրենց քննարկումներու աւարտին, նախարարները եզրակացուցին, թէ Ռուսիա կը դիմէ միջոցառումներու փարատելու համար եւրոպական խորհուրդի մտահոգութիւնները, ներառեալ՝ խորհրդարանական ժողովի մտահոգութիւնները, յայտնեցին նախարարները հաղորդագրութեան մը մէջ:

Անդամակցութիւնը առկախելու սպառնալիք-

ներու մթնոլորտին հետեւ՝ հաղորդագրութիւնը «ողջունեց Դաշնակցային Ռուսիոյ Եվրոպական խորհուրդի մէջ մասնակցութիւնը»:

Անոնք ըսին, որ պիտի շարունակեն Չեչենիոյ մէջ մարդկային իրաւանց վիճակին հետեւի, «հետաքրքրութեամբ» նշելով Պետական Տուժարի կողմէ յանձնարարութիւնը մը ստեղծումին քայլը: Անկաջ Չեչենիոյ մէջ տնտեսական, ինկերային եւ մարդկային իրաւանց հարցերով պիտի գրադի:

Անոնք ողջունեցին նախագահ Վլատիմիր Փութինի Ապրիլի խոստումը՝ Չեչենիոյ մէջ հակահարկչական գործողութիւններու ընթացքին մանրամասն քննարկները տանելու եւ յանցաւորները պատժելու գծով:

ԱՌՆՈՒՄԱՆ 16 ՁԵՆՈՒՄՆԵՐ ԶՈՒՆՈՒՄԸ

Մինչ այդ, ռուս պաշտօնատար մը երկ կ'այտնեց, թէ Չեչենիոյ արեւմտեան սահմանին կից Ինկուլեթիոյ շրջանին մէջ ռուս առևտուցի 16 գինուոր սպանուած է թակարդի մը մէջ ինչայէ ետք:

Ասիկա Չեչենիայէն դուրս ռուսական գինուոր-

րական կարաւանի մը վրայ առաջին յարձակումն էր՝ ռուսական ուժերու անցեալ Սեպտեմբերին ըմբոստը շրջան մուտքէն ի վեր:

Ըստ շրջանին գծով ռուս բանրբեր Սերգէյ Եսայթրովի մատուցած տեղեկութիւններէն, ըմբոստները ներքին գործեր փոխադրող քանի մը փոխադրականներ թակարդի մէջ ձգած են:

Ինկուլեթիոյ նախագահ Ռուսիայի Աուշե Թուսիոյ կողմէ չեչենի նախագահ Ասյան Մասխատովի հետ բանակցութիւններու ձեռնարկելու, սակայն Մոսկուա կտրուկ կերպով կը մերժէ խաղաղարար որեւէ բանակցութիւն՝ պահանջելով, որ բոլոր գինեայները իրենց գէնթերը վար դնեն:

Զորքարթի օր Աուշե ժողով մը հիւրընկալած էր Մասխատովի բարձրաստիճան ներկայացուցիչ Քազպէ Մախաչելի եւ ռուս ազատական խորհրդարանական Փաւլոյ Քրաչենին-Ինքովի միջեւ, որ նաեւ Չեչենիոյ գծով անկախ յանձնարարութիւնը մը նախագահ է:

Բանակցութիւնները խոստովն քննադատուած էին բանակին կողմէ:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)

ԱՒԵԼԻ ՔԱՆ ԵՐԿՈՒ ԿԱՐԻՐ ԻՐԱՆՑԻ ԿՐՕՆԱՒՈՐՆԵՐ ՀՐԱՊԱՐԱԿԱՒ ԶՕՐԱՎԻԳ ԿԱՆԳՆԵՅԱՆ ՆԱԽԱԳԱՀ ԽԱԹԵՄԻ

Աւելի քան երկու հարիւր իրանցի կրօնաւորներ հրապարակաւ գործադիր կանգնեցան նախագահ Մոհամէտ Խաթեմիի բարեկարգումներուն, որոնք յարձակումի կ'ենթարկուին արմատական պահպանողական ճակատի կրօնաւորներուն կողմէ:

Շիի իսլամներուն սուրբ քաղաքներէն՝ Քոմի կրօնաւորներուն կողմէ հրապարակուած յայտարարութիւն մը կը նշէր, որ բարեկարգումներուն կարեւորութիւնը անտեսելով որեւէ բան պիտի չիբարկուին իրանցի՝ իսլամական յեղափոխութեան եւ իսլամական կառույցին կործանումին: Յայտարարութիւնը կը յայտնէր նաեւ, որ Խաթեմիի ընտրութիւնը նոր արիւն հոսեցուց իսլամական յեղափոխութեան երակներուն մէջ:

Քոմի կրօնաւորներուն կողմէ հրապարակուած այս յայտարարութիւնը գորակցութեան արարք մըն է Խաթեմիի եւ անոր բարեկարգումներուն հանդէպ: Միեւնոյն ատեն, գուցանիչ է, որ կրօնաւորներուն շարքերուն մէջ ամէն մարդ ղ մէջ է նախագահին առաջարկած բարեկարգումներուն: Յայտարարութիւնը կոչ ուղղեց ինկերային եւ քաղաքական հանգրուանային բարեկարգումներու, որովհետեւ աւելի լաւ է երկար ժամանակուան վրայ իրագործել բարեկարգումները՝ ապահովելու համար բոլոր հատուածներուն գորակցութիւնը: Քոմի կրօնաւորները այս ձեւով կը հակադրուին արմատական արագ բարեկարգումներ պահանջող շարժումներուն:

(ՌՈՅԹԸՐԸ)

ԻՐԱՔԵԱՆ ԲԱՆԱԿԸ ԳՏԱԾ Է ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԵՒ ԲՐԻՏԱՆԱԿԱՆ ՕԴԱՆԱԻՆՈՒՆ ԿՈՂՄԷ ԱՐՁԱԿՈՒԱԾ «ՀԱՐՄ» ՀՐԹԻՌՆԵՐՈՒ ԴԵՄ ԴՆԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑԸ

ՊԱՂՏԱՏ. 11 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Իրաքեան բանակը չիբարկուած օր յայտնեց, որ յաջողած է գտնել միջոցառումներ՝ դէմ դնելու համար ամերիկեան եւ բրիտանական օդանաւերուն կողմէ արձակուած «ՀԱՐՄ» հրթիռներուն: Բանակին կողմէ հրապարակուած յայտարարութիւնը կը յայտնէր նաեւ, որ Իրաք յաջողած է վար առնել աւելի քան մէկ հիւնգերոզը ամերիկեան ուժերուն կողմէ արձակուած «Հրուլ» տիպի հրթիռներուն:

Բարձրաստիճան պիտուողական Եսաիւն Եսաիւն ըսաւ, որ 18 Դեկտեմբեր 1998էն ի վեր, ամերիկեան ու բրիտանական օդանաւերը «ՀԱՐՄ» տիպի աւելի քան հարիւր հրթիռներ արձակած են Իրաքի դէմ: Բոլորն ալ, սակայն, վրիպած են իրենց թիրախներէն: Եսաիւն չըսաւ, սակայն, թէ Իրաք ինչպիսի՞ միջոցառումներ որդեգրած է դէմ դնելու համար «ՀԱՐՄ» հրթիռներուն:

Եսաիւն աւելցուց, որ ամերիկացիները բուէթցիւներն ու սեղուցիւները կը համուլէն, որ իրենց պիտուելու պիտու են, որպէսզի ծախսէն վաւանդ: Ան յիշուէ տուաւ, որ բուէթցիւներն ու սեղուցիւները պետք է հաւատան Իրաքի, երբ կ'ըսէ, որ ամերիկեան վէճերը պարտաւ պիտու չեն: Եսաիւն ըսաւ նաեւ, որ Իրաքեան բանակը ունի փաստոր, որոնք կը հաստատեն, թէ արեւմտեան 14 օդանաւեր վար առնուած են, սակայն Միացեալ Նահանգներ ու Բրիտանիա երբէք պիտի չընդունին այս իրականութիւնը: Պայտաւ կ'ըսէ, որ Օնցի պատերազմին իրաքեան օդուժը վար առած է արեւմտեան 85 օդանաւեր:

ԹՐՔԱԿԱՆ ՈՒԺԵՐԸ ԴԱՐՁԵԱԼ ՀԻՒՄԻՍԱՅԻՆ ԻՐԱՔ ԿԸ ՆԵՐԽՈՒԺԵՆ

ՏԻԱՐՊԵՔԻՐ, 11 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Թրքական ուժեր անցնող օրերուն դարձեալ Հիւսիսային Իրաք ներխուժած են ՔԱԿԻ գինեայներ հետապնդելու պատրուակով: Ըստ թրքական գինուորական աղբիւրներու, շուրջ 10 հազար ուժ՝ օդանաւերու գորակցութեամբ, Զորքարթի օր շրջանէն քաշուած են քիւրտ ըմբոստներ սպաննելէ ետք: Աղբիւրներուն համաձայն, անցեալ շաբաթավերջին սկսած գործողութեան ընթացքին, թրքական կողմը կորուստ չէ արձանագրած:

Կայուցեցին ի վեր, յայտարարութեան մը մէջ Հինգշաբթի օր ըսաւ, որ թրքական գինուորական գործողութիւններուն նպատակը քրտական խաղաղութեան ճիգերը ձախողութեան մատնել է:

ՔԱԿԻ ղեկավարները յայտնած են, որ թրքական բանակը տակալին ուժ կը կուտակէ՝ Թուրքիոյ մէջ գտնուող Սեմտինիէն մինչեւ Հիւսիսային Իրաք՝ Քիւրտիստանի ժողովրդավարական կուսակցութեան գինեայներու օտանդակութեամբ:

ՔԱԿԻ խորհուրդի յայտարարութեան համաձայն, 8 գինեայ միայն գոհ գացած է Հիւսիսային Իրաքի մէջ, մինչ շուրջ 50

թուրք գինուոր եւ Ք. Ժ. կուսակցութեան անդամ չորս փեշերկա սպանուած են:

Թրքական ուժերուն Հիւսիսային Իրաքէն հեռացումը (Զորքարթի օր) գուցաղբիւր կ'է Թուրքիոյ քրտական օրինական գործադուր կուսակցութեան մինչ Հիւսիսային Իրաքի շրջանին մէջ բանակին ձեռնարկած գործողութեան:

Միւս կողմէ, Զորքարթի գիշեր եւ Հինգշաբթի օր Թուրքիոյ արեւելեան լեռներուն մէջ տեղի ունեցած բախումներու ընթացքին ՔԱԿԻ գինեայ սպանուած է, ըստ գինուորական աղբիւրներու:

ԹՕԱՆԻ ՌԱԶՄԱՔՈՐԶԵՐՈՒ ՄԵՐԻՆ ՄԷՋ ԹՈՒՐՔ ԶԻՆՈՒՐՆԵՐ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՍ ԸԼԼԱԼՈՎ ՅՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

ԱՔԷՆՔ, 11 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Յունաստան եւ Թուրքիա, որոնք չորս տարի առաջ միայն պատերազմի սեմին գտնուած էին, ներկայիս կը փորձեն միջոցներ գտնել յարուածութիւնը նուազեցնելու՝ իրենց գինեայ ուժերուն միջեւ գործակցութիւնը քաջաբերով:

Լորներ կը պատրաստուին յունական հողամասերու վրայ ցամաքահանումի ձեռնարկելու՝ ՕթԱնեան ռազմափորձերու ծիրէն ներս, մինչ քաղաքական անձնաւորութիւններ կը քննարկեն միջոցառումներ՝ երկու երկրներուն միջեւ փոխադարձ վստահութեան գարկտալու համար:

«Առաջին անգամ ըլլալով մեր հողերուն վրայ թուրք գինուորներ ու-

նինք», ըսած է բանակային մը Հինգշաբթի օր: «Յրատակ է, որ ասիկա քաղաքական յառաջդիմութեան արդիւնք է», աւելցուցած է ան:

ՕթԱնի Տայկեմիլք Միլի 2000 ռազմափորձերու վերջին հանգրուանը տեղի պիտի ունենայ Մայիս 20էն Յունիս 10ի միջեւ Յունաստանի մէջ: Այս հանգրուանին է, որ թրքական ծովու-ծի շուրջ 150 անդամներ

ԳԱՆԱՅ ԶԱՅՆ	ԳԱՆԱՅ ԶԱՅՆ
6:30 - Բացում	6:35 - Բարի լոյս
7:00 - Հայկական եւ օտար մեղմ երգեր	8:00 - Օրուան յայտագրի ընթերցում
8:15 - Տեղական մանուլի խորագիրներու ընթերցում	8:30 - Հայերէն լուրեր
8:40 - Օդերեւոյթ	8:45 - Ինչ կ'ըսեն աստղերը
9:00 - Այգադրական եւ տոհմիկ երգերու նկարագրութիւն	9:30 - Թոճիչք
10:00 - Սակարան	10:30 - Արաբերէն լուրեր
10:45 - Արաբերէն երգեր	11:00 - Մենք եւ մեր պաւակները
11:30 - Յուշամտեան	12:00 - Եսաիւնի խոսքի հետ
12:15 - Կոմիտասեան երգեր	12:30 - Հայերէն լուրեր
13:00 - Սակարան	13:05 - Յեղափոխական յիշատակարան
13:10 - Այգային յեղափոխական երգեր	14:30 - Արաբերէն լուրեր
15:00 - Արաբերէն յայտագիր	16:00 - Կնոջական
16:30 - Արաբերէն լուրեր	16:40 - Հանդիպում
18:00 - Տաղարան	18:30 - Հայերէն լուրեր
18:40 - 7րդ արուեստ	19:00 - Խաղ մրցում
20:30 - Էսպորային երգեր	22:30 - Պատուեր
00:30 - Փակում	

ԻՐԱՆԻ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԸ ՊԱՐՏՈՒԹԵԱՆ ՄԱՏՆԵՑ ՊԱՀՊԱՆՈՂԱԿԱՆ ԵՐԵՍՓՈԽԱՆ ՆԵՐՈՒ ԿՈՂՄԷ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒԱԾ ԲԱՆԱԶԵԻ ՄԸ

ԹԵՂԱՆ. 11 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Իրանի խորհրդարանը պարտութեան մատնեց բանաձեւի առաջարկ մը, որ ներկայացուած էր պահպանողական երեսփոխաններուն կողմէ: Բանաձեւի առաջարկը կը պահանջէր փոփոխութեան ենթարկել Իրանի իսլամական պատժի օրէնքը, որպէսզի կարելի ըլլայ արգիլել արեւմտեան մշակութիւնը տարածման նպատակով երեսփոխանները:

Պահպանողական երեսփոխաններուն նպատակն էր յատկապէս՝ պատժել բոլոր անոնց, որոնց մօտ կը գտնուէին տեսաթիւրեր, ձայնաթիւրեր, օրաթերթեր, շաբաթաթերթեր եւ այլ նիւթեր: Պահպանողականները համոզուած են, որ Արեւմուտքին պատկանող սովորութիւններ այս միջոցներով Իրան կը մտնեն իսթաբուլ համար իսլամական ընկերութեան դիմագիծը:

Բանաձեւին առաջարկը ձայնողութեան մատնուեցաւ, որովհետեւ խորհրդարանին մեծամասնութիւնը դէմ քուէարկեց անոր:

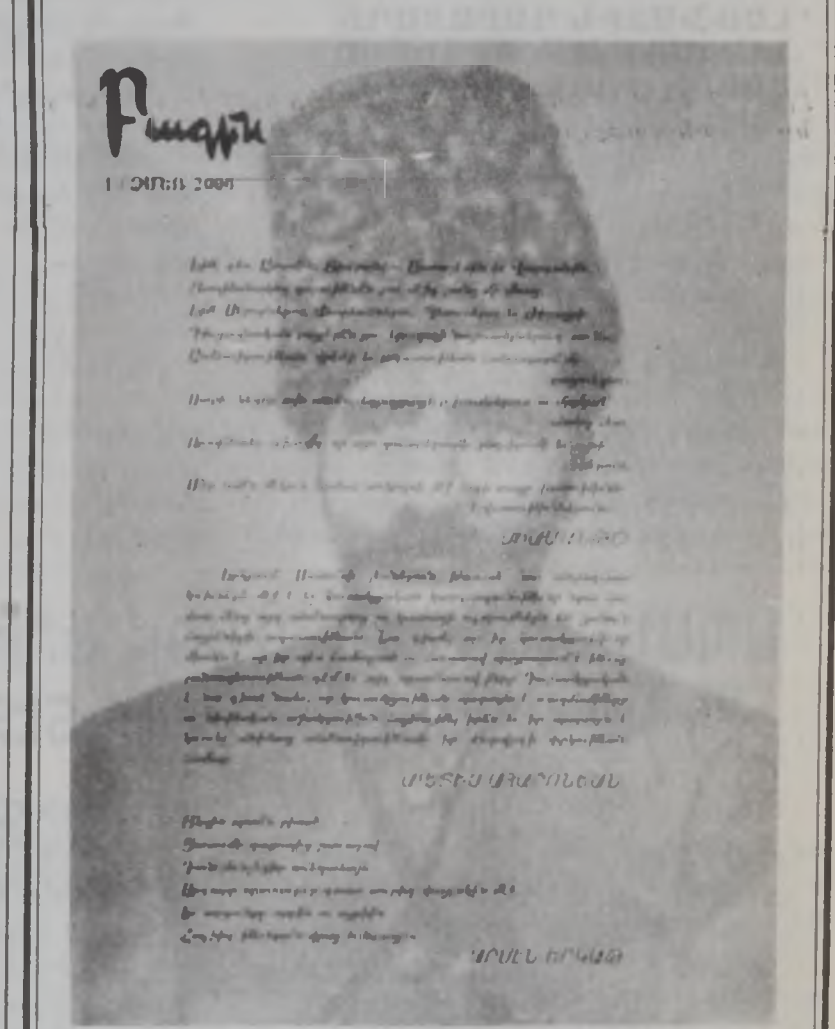
ԵՕԹԸ ՏԱՐԻ ԱՌԱՋ ՄՊԱՆՆՈՒԱԾ ԹՈՒՐԻ ԼՐԱԳՐՈՂԻ ՄԸ ՄՊԱՆՈՒԹԵԱՆ ՀԱՄԱՐ ԿԸ ՄԵՂԱԴՐՈՒԻ ԻՐԱՆԸ

ԱՆԳԱՐԱ, 11 (ՌՈՅԹԸՐԸ).- Երկու թուրք ամրաստաններ Հինգշաբթի օր զատախազին յայտնեցին, թէ ինչպէս օտանդակած են երեք իրանցիներու, որոնք եթէ օր տարի առաջ կ'անհայտարեցին ինքնաշարժ մը սպաննելու համար լրագրող մը:

Երկու ամրաստանեայները, որոնք ձերբակալուած էին անցեալ շաբաթավերջ Անգարայի փողոցներէն մէկուն մէջ, ապահովութեան խիստ միջոցառումներու ներքեւ եւ զատախազին ներկայութեամբ՝ վերականգնեցին 1993ին տեղի ունեցած դէպքին իրենց բերած մասնակցութեան պատկերը:

Ուղուր Մուճուրի սպանութիւնը եթէ օր տարի է ի վեր քննութեան առարկայ է եւ մինչեւ վերջին ձերբակալութիւնը կ'ենթադրուէր, որ անեղծուածը պիտի չըլուծուէ: Հիմա, սակայն երբ ամրաստանութիւնները դէպի Իրան կ'ուղղուին՝ երկու երկիրներուն միջեւ կապերը փտանգելու սպառնալիք մը կը յայտնուի:

Մուճուրի, որ «Ճումհուրիէթի» թղթակիցներէն էր, համբաւաւոր դարձած էր պետութիւն - մաֆիա եւ իսլամական շարժումներ - Իրան կապերուն գծով գրած յօդուածներուն պատճառով:

ST. MARC

Կ Ե Դ Ր Ո Ն Ը

Օ Ժ Տ ՈՒ Ե Ց Ա Ի

C.T. SCAN

ԱՐԴԻԱԿԱՆ ԲԱԺԻՆՈՎ ՄԸ ԲԱԺԻՆԸ ԱԾԽԱՏԱՆՔԻ ՎՐԱՅ Է ԱՐԴԷՆ ՍԷՆ ՄԱՐԻ ՆՈՐԱԿԱՌՈՅՑ ԸԷՆՔԻՆ ՄԷՋ (Նախկին կեդրոնէն 50 մետր առաջ)

Հեռաձայնի անոթներ: 01-566633 - 576565 - 582658

ՇՈՒՇԻԻ ԱԶԱՏԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՏՐՂ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՁԵՌՆԱՐԿՆԵՐ

ՅԱՐԳԱՆՔԻ ՏՈՒՐՔ՝ ՀԵՐՈՍՆԵՐՈՒ ՅԻՇԱՏԱԿԵՆ

Սալիսի Երեւանի «Յարթանակ» գրասենյակի Անյա Ջինուորի գերեզմանին այցելության եկան Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Բոչարեան, Ազգային ժողովի նախագահ Արմէն խաչատրեան, Սահմանադրական դատարանի նախագահ Գագիկ Յարութիւնեան, կառավարության անդամներ եւ բարձրաստիճան սպաներ:

Ներկայից նաեւ Հայաստանի մէջ Հաւատարմագրուած օտար դեսպաններ: Ներկայից ծաղկեցող եւ ծաղկեպսակներ գետեղեցին ու յարգանքի տուրք մատուցին Բ. Ալիսարճամարտին եւ Շուշիի ազատագրութեան ընթացքին նահատակներուն յիշատակին:

Բ. Ալիսարճամարտի եւ մերօրեայ ազգային ազատագրական պայքարի հերոսներուն յիշելու համար «Յարթանակ» գրասենյակի բարձրագոյն էին Բ. Ալիսարճամարտի վեթերանները:

Յարգանքի ձեռնարկին ընթացքին հրէք Հայաստանի քայքայեցող եւ մարտական քայքայի հնչիւններուն տակ Երեւանի պահակաւոր պատուով վաշտը տողանցեց կատարեց: Անուհետեւ գրասենյակին մէջ սկսաւ տոնախմբութիւն մը:

ԳԱՐԵԳԻՆ Ե. ԿԱՌՈՂՎՈՒԹՅԱՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՈՐԴԵՐՈՒՄ

Սալիսի յարթանակի օրուան առիթով Ամենայն Հայոց Գարեգին Բ. կաթողիկոս Հայ ժողովուրդին յղեց շնորհաւորական ուղերձ մը, որուն մէջ գլխաւորաբար կը նշուէր, թէ 55 տարիներ առաջ Հայ հիւնուորներու «ազատութեան ուարդարութեան պաշտպան ոգին» իր բնաւորներուն սուրբ ժառանգութիւն, անթեղւեցաւ իրենց որդիներու եւ թոռներու հոգիներուն մէջ եւ բոցապտուեցաւ Արցախի ազատագրական պայքարին մէջ՝ Շուշիի ազատագրումը պարզեցնելով Հայաստանը:

Գարեգին Բ. կաթողիկոս իր ուղերձով շնորհաւորեց Հայ ժողովուրդին, Սալիսի յարթանակի օրուան առիթով:

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ԱՐԱՐԱՍՈՒ ՆԱԽԱԳԱՐՈՒՄԻ ՈՐԴԵՐՈՒՄ ԵՐԿԵ ԺՈՂՈՎՈՐԴԻՆ

Լեւոնային Ղարաբաղի նախագահ Արկաղի Ղուկասեան Սալիսի ուղերձ մը յղեց Ղարաբաղի ժողովուրդին՝ Բ. Ալիսարճամարտի հիշատակով: Լեւոնային Ղարաբաղի պաշտպանութեան եւ Շուշիի ազատագրութեան ծրագրի տարեգրութիւն առիթով:

Ուղերձին մէջ կ'ըսուէր, որ ուժ տարի առաջ Արցախի բանակին սիրահար դարձաւ Հայաստանի կարեւորութիւններուն փորձաքարը: Ա. Ղուկասեան յիշա յայտնեց, որ Ազգային ղեկավարութիւնը այլ ժողովուրդներու նման, «հասկնայ

Լեւոնային Ղարաբաղի ժողովուրդին՝ իր ճակատագիրը ինքնուրոյն կերպով կերտելու իրաւունքի ունեւորման անհեռակարայնութիւնը»:

Արկաղի Ղուկասեանի ուղերձին մէջ նշուած է, որ պատուով անցնելով պարտադրուած պատերազմի ուղին, դժբախտաբար սակայն խաղաղութեան քննու-թիւնները նոյն ձեւով անցնելու չչաջողեցանք ՁՁ Մարտի մահափորձին պատճառով: Սակայն Հայաստանի ու Սփիւռքի միասնական ջանքերով տակաւին տեղի պիտի ունենան նաեւ տնտեսական յաղթանակներ, պիտի լուծուին Արցախի եւ Հայաստանի հայրենեան առջեւ ծառայած բոլոր խնդիրները:

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ԱՐԱՐԱՍՈՒ ԱԶԱՏԱԳՐՈՒՄԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՆԻՍՏ

Ցալիսի Լեւոնային Ղարաբաղի Ազգային ժողովին մէջ տեղի ունեցաւ Հանրապետութեան նախագահ Օլիկ Եսայեանի ազատագրութեան ծրագրի տարեգրութիւն:

Հանդիսաւոր նիստին ներկայ էին Ազգային ժողովի նախագահ Օլիկ Եսայեան, վարչապետ Անուշահան Գալստիսեան, Հայ Առաքելական եկեղեցւոյ Արցախի թեմի առաջնորդ Պարգեւ արք. Մարտիրոսեան, Լեւոնային Ղարաբաղի Ազգային ժողովի եւ կառավարութեան անդամներ, բանակի հրամանատարական կազմի ներկայացուցիչներ, յարգողներ եւ հիւրեր:

Այս առիթով շնորհաւորանքի խօսք ուղղեցին Լեւոնային Ղարաբաղի վարչապետ Անուշահան Գալստիսեան, Պարգեւ արք. Մարտիրոսեան, Արցախի բանակի ներկայացուցիչներ եւ Բ. Ալիսարճամարտի վեթերանները:

ՄԵՅՐԱՆ ՕՃԱՆԵԱՆ՝ «ԱՐՑԱՒԻ ՀԵՐՈՍ»

Սալիսի Շուշիի ազատագրման տարեգրութիւն առիթով Լեւոնային Ղարաբաղի նախագահի հրամանագրով երկրի պաշտպանութեան նախարար Կորապետ Սէլյան Օճանեանի շնորհուեցաւ «Արցախի Հերոս» կոչում, Լեւոնային Ղարաբաղի մատուցած բացառիկ ծառայութիւններուն եւ անոր պաշտպանութեան ընթացքին ցուցաբերած խիզախութեան եւ արիւնքի համար:

Նախագահ Ղուկասեանի մէկ այլ հրամանագրով «Մարտական խաչ» առաջին աստիճանի շքանշանով պարգեւատրուեցաւ Լեւոնային Ղարաբաղի նախագահի խորհրդական Ժաննա Գալստեան եւ ներքին գործոց փոխնախարար Արշակուր Ղարաբեան: Ուրիշ Ս. Օճանեանի եւ պարգեւատրուեցան «Մարտական խաչ» երկրորդ աստիճանի շքանշանով, ի հոգի՝ «Արիւնքի» համար՝ մետալով, «Շուշիի ազատագրման առիթով շնորհուած են նաեւ արտակարգ պիւնուարական կոչումներ:

ՆԱԽԱԳԱՏԻ ԱՌԵՆԹԵՐ ՄԱՐԳԱՅՅԻՆ ԻՐԱԲԱՆՅ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ՆՈՐ ԿԱԶՄ

Հայաստանի նախագահ Ռոպէրթ Բոչարեան 8 Մայիսի ստորագրած է հրամանագիր մը, որ փոփոխութեան կ'ենթարկէ 27 Ապրիլ 1997-ին նրա պարտական «Հայաստանի նախագահին առընթեր Մարդկային Իրաւանց յանձնախումբի մասին» հրամանագիրին մէջ:

Նոր հրամանագիրին համաձայն, կը հաստատուի Հայաստանի նախագահին առընթեր Մարդկային Իրաւանց յանձնախումբի նոր կազմը՝ Պարոյր Հայրիկեանի գլխաւորութեամբ:

ԹՈՒՐԻՔԻԱ ԱՄԵՐԻԿԱՅԻ ՊԱՇՏՈՆԱՏԱՐՆԵՐ ԻԳՏԻՐ Կ'ԱՅՅԵԼԵՆ

Յ Մայիսին Անգարայի մէջ Միացեալ Նահանգներու դեսպանատան առաջին քարտուղար Թիմ Պեթս եւ դեսպանատան տնտեսական բաժանմունքի երկրորդ քարտուղար Սանտրա Օրտրիք այցելեցին Թուրքիոյ արեւելեան Իգտիք շրջանը:

Միացեալ Նահանգներու դեսպանատան պատուիրակութիւնը այցելութիւն մը տուաւ Իգտիքի կառավարիչ Էմիլ Թիւրքի եւ տեղեկութիւններ ստացաւ Նախիջեւանի հետ Թուրքիոյ սահմանային Տիլուսու կէտին մասին:

Պատուիրակութիւնը նաեւ կարծիքներ փոխանակեց սահմանային Այլձան կէտին մասին, Կոր կը նախատեսուի բանալ Հայաստանի սահմանին վրայ:

Իր կարգին, Իգտիքի կառավարիչը հակիրճ բացատրութիւն մը տարով պատուիրակութեան Իգտիքի մասին՝ ըսաւ, թէ Իգտիքի աշխարհաքաղաքական կարեւորութիւն եւ երբք երկիրներու ճշտ սահման ունի: Ան աւելցուց, թէ միայն Նախիջեւանի եւ Թուրքիոյ միջեւ գտնուող սահմանային անցքը բաց է:

Էմիլ Թիւրք ըսաւ, թէ Հայաստանի եւ Իրանի հետ սահմանային դժուրութեան բացումը իր իրաւասութեան սահմաններուն մէջ է: Ժողովուրդը գանձեց բաց վիճակի մէջ կ'ուզէ, բայց առիկա պետական քաղաքականութեան հարց է:

Ամերիկեան պատուիրակութիւնը այցելութիւն տուաւ նաեւ Իգտիքի քաղաքապետ Նուրէտտին Արափի:

ՀԱՅԱՍՏԱՆ ԿԸ ՍՏԱՆԱՅ 57 ԹՈՆ ՄԱՐԴԱՍԻՐԱԿԱՆ ՕԺԱՆ ԴԱԿՈՒԹԻՒՆ

7 Մայիսին Երեւանի «Ջուարթեց» օդակայան վայրէջք կատարեց Միացեալ Նահանգներու Միացեալ Հայկական Ֆոնդի կազմակերպած 108րդ բեռնատար օդանավը, որ Հայաստան բերաւ 57 թոն մարդասիրական օժանդակութիւն՝ աւելի քան 5 միլիոն տոլար արժեքով:

Մարդասիրական օժանդակութիւններու շարքին են գլխաւորաբար դեղորայք եւ բժշկական սարքաւորումներ, որոնք զանազան բարեգործական կազմակերպութեանց եւ անհատ բարերարներու կողմէ ուղարկուած են առողջապահութեան նախարարութեան եւ առաջին բժշկական հաստատութիւններու հասցեներով:

Հայաստան բերուած է նաեւ 52,500 սրուակ կարճատեւ ազդեցութեան ինսուլին, որուն պէտքը բաւական կը զգացուի այսօր Հայաստանի մէջ: Ինսուլինը անվճար պիտի բաշխուի անոր կարիքը ունեցող հիւանդներուն:

Նոյն օդանավը Հայաստան բերուեցաւ նաեւ 30 այծ, որոնք անմիջապէս տեղափոխուեցան Վայոց Ձորի մարզ, ուր Միացեալ Նահանգներու գիւղատնտեսութեան նախարարութիւնը եւ Հայաստանի գիւղատնտեսութեան ու բնութեան օգտագործման նախարարութիւնը միասնաբար ստեղծած են կաթնտու այծաբուծութեան կեդրոն մը:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի ՆԱԲԱՍԱՐԴԵԱՆ 25ՐԴ ՄԱՐԶԱԽԱՂԵՐՈՒՆ ԲԱՅՈՒՄԸ

Կիրակի, 7 Մայիսին, Փաստախնայի «Հայ Միութիւն» մարգապետին վրայ քարտուղարութեան Հ.Մ.Ը.Մ.Ի նախագահ Զ.Մ.Ը.Մ.Ի մարգապետը:

Հ.Մ.Ը.Մ.Ի բացմահարիւր համակիրներ, մասնակցեցան մարգապետը բացման արարողութեան: Արարողութեան ընթացքին Հ.Մ.Ը.Մ.Ի կեդրոնական վարչութեան պատգամ փոխանցեց Ժորայր Սարգիսեան, Շրջանային վարչութեանը՝ Սագո Կարապետեան, իսկ թեմի առաջնորդ Մուշեղ եպ. Մարտիրոսեանի օրհնանքը ընթացեց խորհն քնն. Պապոշեան:

Օրուան հանդիսավարն էր Կարպիտ Շիրտրմեան: Ապա Շրջանային սկսուող պատասխանատու Յարութ Մատնեան ստացաւ Շրջանային Ընդհանուր խմբագրութի պաշտօնը: Հանդիսութեան ընթացքին «Լէյզր Մոնիթինգ» ներկայացուեցաւ Հ.Մ.Ը.Մ.Ի պատմութիւնը: Հանդիսութեան աւարտին իրագործուեցաւ գեղարվեստական յայտագիր մը, որուն ընթացքին ելույթ ունեցաւ Յարութ Փամպուկեան:

ՀԱՄԲԻԿ ՍԱՍՈՒՆԵԱՆԻ ՀԱՍՏԵՆ
HAMPIG SASSOUNIAN C - 88440
CSP - L.A.C. D -5- 232 44750
60-TH ST. WEST LANCASTER, CA, 93536 USA

ԼԵՌՆԱՅԻՆ ՂԱՐԱԲԱՂԻ ՈՒԺԱՆԻԹԻ ԱՂԲԻՐՆԵՐԸ ՅՈՒՍԱԼԻ ԱՊԱԳԱՅ ՈՒՆԻՆ

Լեւոնային Ղարաբաղի կառավարութեան մշակած ուժանիւթի գարգացման ծրագրին համաձայն, Լեւոնային Ղարաբաղի ապագային կրնայ ուժանիւթի արտահանման կարեւոր կեդրոն դառնալ:

Ներկայից Ղարաբաղի ուժանիւթի մեծագոյն կեդրոնը Մարտակերտի թարթար գետի վրայ կառուցուած Մարտակերտի կայանն է, որ գլխաւորաբար կ'օգտագործուի երկրի ուժանիւթի ներքին պահանջներուն համար:

Ըստ վերոյիշեալ ծրագրին, Լեւոնային Ղարաբաղի մէջ կարելի է աշխատանքի լծել երկու մեծ եւ 12 փոքր եւ միջին ջրէլեկտրակայաններ, որոնք երկրին կրնան տարեկան միջին 15 միլիոն տոլար շահ ապահովել:

Ուժանիւթի գարգացման նպատակով Լեւոնային Ղարաբաղի կառավարութիւնը արդէն իսկ շարք մը պայմանագիրներ կնքած է եւրոպացի ներդրողներու հետ:

ԱՐՄԷՆ ԽԱԶԱՏՐԵԱՆ Կ'ԸՆԴՈՒՆԵՐ ԵՐՐՈՊԱԿԱՆ ԽՈՐՀՐԴԱՐԱՆԻ ՄԷԿ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

10 Մայիսին Հայաստանի Ազգային ժողովին նախագահ Արմէն Նաչատրեան հանդիպում մը ունեցաւ Եւրոպական Խորհրդարանի խորհրդարանական համագործակցութեան յանձնախումբերու պատուիրակութիւններու նախագահ Ուրսուլա Շլայխերի հետ:

Հանդիպման ընթացքին նշուեցաւ, որ վերջին շրջանին Հայաստանի Ազգային ժողովը աշխուժացուցած է իր շփումները միջազգային կազմակերպութիւններուն հետ եւ Եւրոպական Խորհրդարանի անդամակցութեան սեմին մեծցած է եւրոպական կառույցներու ուշադրութիւնը Հայաստանի նկատմամբ:

Արմէն Նաչատրեան նշեց, որ Հայաստան վեճակաւ է եւրոպական ընտանիքին միանալու, ինչպէս նաեւ, միջազգային տնտեսական ծրագրերուն մէջ ներգրուելու ներքին:

Արմէն Նաչատրեան Շլայխերին ներկայացուցած է իր ղեկավարութեան ապագայի մասին եւ մարդկային իրաւանց յաշտութեան ուղղութեամբ իրականացուող քայլերը Հայաստանի մէջ:

ՀԱՐԱՒԱՅԻՆ ԿՈՎԿԱՍԻ ԳԱՂԹԱԿԱՆՆԵՐՈՒՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ԽՈՒՆԻՐՈՒՄԻ ԽՈՒՆԻՐՈՒՄԻ ՄԷԶ

10 Մայիսին Թիֆլիսի մէջ իր աշխատանքները սկսաւ Հարաւային Կովկասի երկիրներու գաղթականներու հարցերուն նուիրուած շրջանային խորհրդաժողով-սեմինարը: Սեմինարի աշխատանքներուն մասնակցեցաւ ՄԱԿի գլխաւոր քարտուղարի գաղթականներու հարցերու յատուկ ներկայացուցիչ Ֆրանս Տենկ:

Ըստ Վրաստանի արտաքին գործոց նախարարութեան խորհրդաժողովի աշխատանքներուն կը մասնակցէին Հայաստանի, Վրաստանի եւ Ազրբայճանի ներկայացուցիչները: Խորհրդաժողովը տեղի ունեցաւ ԵԱԶԻ աջակցութեամբ:

ՄՊԱՆԱԿԱՆ ԾԱԳՈՒՄՈՎ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴ ՄԸ ԿԸ ՄՊԱՆՈՒԻ ԿԼԵՆՏԵՆԻ ՄԷԶ

Ուրբաթ, 5 Մայիսին, Կլեմէնտի մէջ «Հուլիսը Հայ Սրբուր» սպանական ծագում ունեցող աշակերտներէն Ռաուլ Ակուլիքի երկարով ծեփի ենթարկուեցաւ եւ դաշունահարուեցաւ: Կլեմէնտի ոստիկանութիւնը ըսաւ, թէ միջադէպը կ'առնչուի կ'էնթերո միջեւ տեղի ունեցող կռիւի մը հետ:

Կռիւը սկսած էր «Հուլիսը Հայ Սրբուր» փակումէն ժամ մը ետք եւ մօտաւորապէս 40 աշակերտներ սկանաւտս ելան էին ոստիկանի:

Մինչ տարիներէ ի վեր դպրոցը կը խառնափեր սպանական ծագում ունեցող ու հայ աշակերտներու միջեւ ծագած լարուածութիւններով, ոստիկանութիւնը յայտարարեց, թէ աւիկա առաջին անգամն է, երբ աշակերտ մը գոն կ'երբայ այդ բշտամուրթիւնները:

Ոստիկանութիւնը ըսաւ, թէ սպաններու աշակերտը միջամտած էր կռիւին՝ թիկունք կանգնելով սպանական ծագում ունեցող այլ աշակերտի մը: Դարձաւ ըստ ոստիկանութեան աղբիւրներուն, ամերիկահայ տղաքը եւ լատինական ծագումով երիտասարդը կ'էնթերո անդամներ էին:

Կլեմէնտի ոստիկանութիւնը աւելցուց, որ կապաճակներէն մէկը (17 տարեկան) արտաքսուած է «Հուլիսը Հայ Սրբուր»էն: Երեք կապաճակներ ձեռքարկուած են արդէն: Անոնցմէ ոչ մէկը կը ճանչնայ զոքը:

Յայտնենք, որ տասնամեակներէ ի վեր սպանախոսները Կլեմէնտի գլխաւոր փոքրամասնութիւնն էին, սակայն վերջին 20 տարիներուն, մանաւանդ զանգուածային արտագաղթին հետ, ամերիկահայերը դարձան Կլեմէնտի նոր գլխաւոր փոքրամասնութիւնը: Անոնց թիւը այժմ քաղաքի բնակչութեան 35 առ հարիւրը կը կազմէ:

ԿԼԵՆՏԵՆԻ ԸԱՅ ԴԱՏԻ ՅԱՆՁՆԱԽՈՒՄԲԻ ԸՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ՝ ՏԵՐԻ ՈՒՆԵՑԱԾ ՈՃԻՐԻՆ ԱՆՆՈՒԹԵԱՄԸ

Ռաուլ Ակուլիքիի դեմ գործուած ոստիկանական Կլեմէնտի Հայ Դատի Զանձանախումբը այս անգամ քննարկեց հաղորդագրութիւն մը հրատարակեց:

Հաղորդագրութեան մէջ կ'ըսուի, թէ Կլեմէնտի հայ գաղութը զգացուած է անիմաց ոլբերգութեամբ մը՝ հակատագրական դաշունահարումը «Հուլիսը Հայ Սրբուր»ի աշակերտ Ռաուլ Ակուլիքի:

Հայ Դատի յանձնախումբը յայտարարեց, թէ ինք Ռաուլ Ակուլիքի անուր կ'աւելցնէ քաղաքի այլ երիտասարդներու անուններուն վրայ, որոնք նմանօրինակ հակատագրի արժանացան:

Հաղորդագրութիւնը շեշտեց հանրութեան եւ որոշ հատուածներու միջեւ գործակցութեան անհրաժեշտութիւնը՝ քրեական համար երիտասարդութեան հետ կապուած հարցեր: «Այնպիսի ժամանակի մը մէջ, երբ Միացեալ Նահանգներու տնտեսութիւնը անի մէջ է, երիտասարդները պէտք է առաջին օգտուողները ըլլան այդ բարգաւաճումէն», յայտնեց Հայ Դատի Մարմինը:

Հայ Դատի Զանձանախումբին հաղորդագրութիւնը կ'աւելցնէ, թէ կազմակերպութիւններ, որոնք կը նպատակադրեն երիտասարդներու խորհուրդ տալն ու հարցեր լուծելը, ինչպէս «Մենք կը մտահոգուինք երիտասարդութեամբ» եւ «Հայ Օգնութեան Միութիւն», պէտք ունին յանդէպ միջոցներու եւ ներքին աղբիւրներու, որպէսզի քաղաքը կարելիութիւն ունենայ նուազեցնելու երիտասարդներու կողմէ բռնութիւնն ու անհանդուրժողութիւնը:

Հաղորդագրութեան աւարտին Կլեմէնտի Հայ Դատի յանձնախումբը իր խորհուրդները կ'աւելցնէ, որ Հայաստանի Ակուլիքի ընտանիքի անդամներուն եւ բարեկամներուն:

ԱԶ ՈՒՔԵՐԸ ՀԱՆՐԱՀԱԻԱՔ ԿԸ ԿԱԶՄԱԿԵՐՊԵՆ

Նախապէս հաղորդած էինք, որ հիմնուեցաւ Հայաստանի Աջ Ուժերու Միութիւնը: Անոնք այսօր պիտի կազմակերպեն հանրահաւաք մը:

Հանրահաւաքը կազմակերպող «Նախաձեռնող խումբ»-ի տարածած յայտարարութիւնը կ'ըսէ, թէ «երկրի մէջ տիրող ճգնաժամը օրէ օր կը ծանրանայ վտանգելով Հայաստանի գոյութիւնը եւ անոր քաղաքացիներուն անվտանգութիւնը»:

«Նախաձեռնող խումբ»-ի յայտարարութիւնը կ'ըսէ, որ Հայաստան կանգնած է կործանման եզրին եւ ստեղծուած պայմաններուն մէջ կարելի չէ կտրուել թէ ինչ քայլերի պիտի զիմէ Հայաստանի բնակչութիւնը իր յուսահ

Ստորեւ տրուած յօդուածը կը կատարէ Հայկական Յեղասպանութեան հակիրճ պատմականը, ինչպէս նաեւ կ'անդրադառնայ ցեղասպանութեան յիշողութիւնը միշտ վառ պահելու անհրաժեշտութեան:

Յեղասպանութիւններ կատարուել եւ մարդկութեան պատմութեան բոլոր ժամանակաշրջաններում, սակայն դրանք յատկապէս ակնառու դարձան 20րդ դարում: Այդ դարը շատ առումներով ուղջամիտ եւ առաջդիմական լինելով հանդերձ, նաեւ ցեղասպանութեան դարաշրջան էր. երբ տարբեր քաղաքական վարչակարգներում ազգայնամոլութիւնը իւրեք միլիոնաւոր մարդկային կեանքեր: Առանց վարանելու կարելի էր ասել, որ ցեղասպանութիւնը 20րդ դարի քաղաքական գեղեցիկ էր: Թուով էր. բէ Երկրորդ Համաշխարհային պատերազմում նացիական Գերմանիայի պարտութիւնից յետոյ, երբ հնչեց միջազգային հանրութեան ճիշը՝ ընդ-միշտ վերջ տալ ցեղասպանութեանը ու նորից չկրկնել այն, վերջ էր տրուելու ցեղասպանութիւններին: Սակայն աշխարհի ժողովուրդները յուսախաբեղան: Կատարուեցին բազմաթիւ նոր ցեղասպանութիւններ Ասիայում, Աֆրիկայում, Լատինական Ամերիկայում եւ Եւրոպայում. որի արդիւնքում՝ մարդկային կորուստներն անաւոր չափեր ընդունեցին: Փաստօրէն քսաներորդ դարում՝ բռնի մահերի հիմնական պատճառը ցեղասպանութիւններն էր: Պատմագիտական ուսումնասիրութիւնները տուեալներով 1900 թուականից մինչեւ 1995 թուականը ցեղասպանութեան զոհն է դարձել 119 միլիոն մարդ. որը 84 միլիոնով աւելի է այն մարդկանց բուրջ. որոնք սպանուել են Երկու Համաշխարհային պատերազմներում, այս դարի բոլոր ցեղափոխութիւններում՝ եւ քաղաքացիական կռիւտներում միասին վերցրած:

Զգիտես ինչու, շատերն այն սիւսի պատկերացումն ունեն, որ ցեղասպանութիւնը պարզունակ, մի ինչ-որ տեղ անասնական կամ պարզապէս ինքագործ գործողութիւն է: Սակայն, ինչպէս ցոյց են տալիս ուսումնասիրութիւնները, ցեղասպանութիւնը պահանջում է մեծ կազմակերպութեամբ իրականացնելու եւ մտաւոր կարողութիւն ու հմտութիւն կատարածը վերջում ժխտելու համար: Ցեղասպանութիւնը իրականացնելիս նախապէս կազմակերպիչներն ամէն ինչ մանրամասնօրէն հաշուարկում են: Նախ եւ առաջ նախապատրաստողները ընտրում են յարմար պահ իրենց ծրագիրը իրագործելու համար:

Այսօր արդէն, երբ միջազգային հանրութեանը քաջածանօթ է ցեղասպանութիւնների պատմութիւնը, մի բան պարզ է, որ ցեղասպանութիւնը կարող են իրագործել ինչպէս յետամընաց, այնպէս էլ առաջադեմ հասարակութիւններում:

Այժմ, երբ թեւակոխում ենք 21րդ դարը, մեզ համար պարզ ու հասկանալի պէտք է լինի այն կարեւոր իրողութիւնը. որ ցեղասպանութիւնները բնութագրող երեւոյթները միտում են նաեւ այսօր. եւ երբ չձեռնարկուեն անհրաժեշտ միջոցառումներ, այս կը շարունակուեն եւ լայն բափ կը ստանան նաեւ մեր օրերում: Մենք պարտաւոր ենք լիշտ արդէն կատարուած ցեղասպանութիւնները անուսակ հետեւեալ պատճառներով

Առաջին. յիշողութեամբ մենք յարգում ենք զոհերի յիշատակը եւ ընդգծում մեր մարդկային լինելը:

Երկրորդ. կատարուած ցեղասպանութիւնները մտահար, նշանակում է իրախուսել այն իրականացողներին:

Երրորդ. մոռանալ ցեղասպանութիւնները, նշանակում է չհոգալ պայգալում այն կանխելու մասին եւ դիտել ցեղասպանութիւնը որպէս պատահական երեւոյթ:

Զորքորդ. ցեղասպանութիւնների մասին ճիշդ պատկերացումներ եւ գիտելիքներ ունենալը հնարաւորութիւն կը տալ այն հանաչել վաղ գրեւորումներին եւ կանխել դրանք. քանի դեռ չի կատարուել անուղղելի:

Այս բոլոր առումներով իխտա ուսուցողական է հայտը 1915- 1923 թուականների ցեղասպանութիւնը:

Թուրքական բնույթի տեղեկան կառավարման եւ ռազմական գործիքների միաձույլ եւ միասնական գաղափարախօսութեան, ներքին իւտացուած կարգապահութեան պայմաններում անհնազախտ եւ իր պայմաններից դժգոհ հայ փոքրամասնութիւնը մեծամասնութեան կողմից որակուել է ու համարուել «ներքին բըշ-նամի», որն իբր աւելի վտանգաւոր էր, քան արտաքինը: «Մեծ» քաղաքական նպատակներ հետապնդող թուրքական գաղափարախօսութեան իրագործմանը ծառայող փիլիսոփայութիւնը արդարացում էր բռնութիւնն ու դաժանութիւնը:

Պատերազմական իրավիճակը փոքրամասնութիւն կազմող եւ «ներքին բըշնամի» համարուող հայերի դեմ կառավարողներին գործելու անասնական փակ հնարաւորութիւններ տուեց. եւ նպատակը դիմելու ծայրայեղ բռնութիւններ, որոնք ընդհանուր համայնապատկերում սկզբնական շրջանում անկատ մնացին: Անօգնական ու դիմադրելու անկարող հայ ժողովրդի նկատմամբ թուրքական կառավարութիւնը ձեռնարկելիս սլայտ բնաչնչելու քարտեղականութիւն: Զոհերի կողմուտելու միջոցով անհրաժեշտութիւն դարձաւ նաեւ աւարառութիւնը: Ցեղասպանութիւն իրականացնող թուրքական կառավարութիւնը պատասխանատուութիւնից իրականապէս համար օգտագործեց իրաքանութիւնն ու կեղծիքը: Առաջին Համաշ-

ԶԽԱՄՐՈՂ ՅԻՇՈՂՈՒԹԻՒՆԸ ՊԱՐՏԱԻՈՐԵՑՆՈՒՄ Է

Խարհային պատերազմը յարմար առիթ դարձաւ Թուրքիայի համար Հայկական Հարցը վերջնականապէս լուծելու տեսակետից: Ապրիլի 24ին էր, որ հայ մտաւորականութեան սերունդը կալանամար ու նրանց գազանաբար ոչնչացմամբ իր կիզակետին հասաւ ցեղասպանութեան գործողութիւնների ձեռնարկումը, որը միայն 1915- 1916 թուականների ընթացքում արդէն իւրեք մէկ միլիոն կեանք: Արդէն 1915ի կեսերին միջազգային հանրութիւնը քաջատեղեակ էր հայտը ցեղասպանութեան մասին: Այն քողարկել հնարաւոր չէր:

Թուրքական պատմագրութիւնը փորձելով ժխտել ցեղասպանութեան փաստը՝ միաժամանակ ինքնախնդրում է սեփական պատմութիւնը: Եւ երբ այսօր թուրքական պատմագրութիւնը ցանկանում է վերականգնել իր անուշիկ, այսինքն պէտք է ճիշդ գնահատական տալ Երիտասարդ թուրքերի կառավարութեան գործունեութեանը. առանձնացնելով նրա դերը Թուրքիայի պատմութեան մէջ. քանի որ հայերի ցեղասպանութիւնը Երիտասարդ թուրքերի պատմութեան ամենանշանակալի մասն է:

Երիտթուրքերի կառավարութիւնը 1915- 1917 թուականներին կատարած մեղսագործութիւնների առումով մեղադրում է Հայոց Ցեղասպանութեան մէջ: Սակայն այսօր Թուրքիայում մոռացութեան է տրուել եւ գաղտնի է պահուում 1919ի Յունուարին սկսուած Երիտթուրքերի կառավարութեան ղեկավարների դատավարութիւնը: Ինչպէս արձանագրուել է դատավարում «ռազմական ատեսնի դատավարութեան վերջում բացառուութեց, որ Տրայպոլում, Ենդկաբում, Պողադէանում եւ այլուր տեղի ունեցած կոտորածները կազմակերպուել եւ գործադրուել են «Միութիւն եւ առաջադիմութիւն» կուսակցութեան պարագլուխների կողմից:

Իստապուլում ցեղասպանութեան ընթացքում ըըշուեց, որ կոտորածների մասին իբրեւ թէ նրանք տեղեկացել են գործադրուելուց յետոյ: Մինչդեռ իրավիճակը բացառուութեց, որ այդ մասին իրագրել կողմուտը յետոյ էլ ոչ մի միջոց չի ձեռնարկուել այդ կոտորածները կանխելու համար:

Այսպիսով, լիովին բացառուութեան է, որ կոտորածի գործադրման որոշումը հիմնականում համաձայնակցուել է երեքի միջեւ:

Վերոյիշեալ («մեղադրութեան») պատճի՛ չափը քննարկելու ընթացքում նկատի առնուեց, որ Թալէաթի. Էնվերի. ձեմալի եւ գուկտոր Նազըմի կատարած լուսնագործ արարքները չափազանց ծանր են: Ուստի որոշուեց նրանց դատել կարեւորական քաղաքացիական օրէնսգրքի 45րդ յօդուածի առաջին կետով: Օրէնսգրքում առկայ այս յօդուածների հետ մասին վրայ Թալէաթի. Էնվերի. ձեմալի եւ գուկտոր Նազըմի գատապարտում են մահուան: Սոյն դատավիճակը միաձայն ընդունուեց:

Չեւտարքական է. որ դեռեւս 1919ի Յունուարի 27ին Պոլսի ռազմական դատարանում Մուսթաֆա Քեմալ փաշան իր ցուցմունքների ժամանակ երիտթուրքերի պարագլուխների եւ նրանց գործակիցների մասին ասել էր. որ «Նըրանց հաստատել էին բռնակալութեան բոլոր ձեւերը. կազմակերպել տեղահանութիւն եւ կոտորած. նրանք այրել էին ծծկեր երեխաներին՝ նրանց վրայ քարով լցնելով. բռնաբարել կանանց ու երիտասուրդ աղջիկներին՝ ոտքերն ու ձեռքերը կապած. ծնողներին աշքերի առջեւ. իւրի աղջիկներին հայրերից ու մայրերից, բռնագրաւել շարժական ու անշարժ ուրջը եւ Միջագետք աստորել բշուռա վիճակում գտնուող մարդկանց. հանապարհին գործադրելով ամէն տեսակի դաժանութիւն: Նրանք նաւակներ են նըստեցրել հազարաւոր անմեղ մարդկանց եւ քրախիդդ արել ծովում: Սովահար ձերտիներին հարկադրուում էին քաղաք մտնելու, քշում նրանց հարկադրական աշխատանքի: Կանանց նետում էին հասարակաց տներ, դնում նրանց այնպիսի պայմաններում, որոնք նախորդը չունեն ոչ մի ազգի պատմութեան մէջ»:

Մէկ այլ առիթով, երիտթուրքերի դատավարութիւնից արդէն եօթ տարի անց՝ 1926ի Յունիսի 22ին, Թուրքիայի Հանրապետութեան առաջին նախագահ Մուսթաֆա Քեմալը, Անգարայում ընդունելով զուկցերիացի լրագրող Էմիլ Հիլտերպիւրիին, նրա հետ ունեցած հարցազրույցի ժամանակ խօսելով Օսմանեան Կայսրութիւնում 1915-1916 թուականներին տեղի ունեցած դեպքերի մասին, ասել էր. «Երիտթուրքերը պէտք է պատասխան տալին մեր հիպոտակ մի քանի միլիոն քրիստոնեաների համար, որոնք դաժանօրէն աքսորուեցին իրենց հայրենի օճախներին եւ ոչնչացուեցին»: Այդ հարցազրույցը հրատարակուեց «*Լուս Անճէթու Իթգամիներ*» թերթի 1926ի Օգոստոսի 1ի համարում:

1919 թուականին Պոլսում լոյս տեսաւ թուրք նշանաւոր պատմաբան Ահմէտ Ռեֆիլի (Ալթըն-նայ) «Երկու կոմիտէ՝ երկու ոճիր» գիրքը: Ահմէթ ինչ է գրում. «Այս ողբերգութիւնն իմանալով՝ հնարաւոր չէր չվշտանալ: Միանշանակ էր, որ մի օր սրա պատասխանը պահանջուելու էր: Այս ամէնը մարդկութեան անուան տակ կատարուած լանցագործութիւններ էին: Երբեք է ոչ մի իշխանութիւն կամ աստիճան դաժան չի գործել: Արիւնով ուղեկատարող հայերի տեղահանութիւնները երկիրը զրկեցին կարեւոր մի տարրից»:

Ցեղասպանութեան հանաչումն ինքնին ցեղասպանութեան դեմ պայքարի մի հիմնաւոր միջոց է. որը մարդու ապահով գոյատեւման իրաւունքի հաստատումն է: Ցեղասպանութեան իրողութեան բացառուութեան եւ մերկացումը դժուարացնում է նրանց գործը, ուլքեր հակուած են թաքցնելու քողարկել իրենց դիրքորոշումը: Ցեղասպանութեան բացառուութեան եւ անկողմնապահ հիմնաւորումը պատմում է այն հանաչելու խնդիրն: Կասկած չի յարուցում այն համընդհանուր տեսակետը, ըստ որի՝ ցեղասպանութեան ռերի մեղադրանքը մնում է մի առկալ իրողութիւն, որը պէտք է բազմակողմանի քննարկուել, եւ երբ այն հաստատուի, պէտք է համապատասխան ձեւով եւ հրապարակաւ օրէն հանաչուել պատասխանատու պետութիւնների կողմից:

Իհնեւս անցեալ դարի 90ական թուականներէն առ այսօր հայերի Ցեղասպանութեան մէջ իրեն լանցաւոր հանաչող պետութիւնը իրասափում է պատասխանատուութիւնից: Առաջին Համաշխարհային պատերազմից յետոյ, օսմանեան կայսրութեանը փոխարինած Թուրքիայի Հանրապետութեան իւրաքանչիւր կառավարութիւն արդէն եօթանասուեթօ տարի է հրաժարուում է հանաչել հայերի Ցեղասպանութիւնը եւ նրա հետ առնչուող պատասխանատուութեան մեղադրանքը, ջանքեր թափելով ծախողել ցեղասպանութեան հետաքննումը եւ հանաչումը:

Պատմութիւնից յայտնի է, որ պատերազմներ, ասպատակութիւններ, հարստահարութիւններ տեսած ժողովուրդներն ինչ որ ժամանակահատուածից յետոյ վերանայնուում են իրենց ուժերը, նոյնիսկ յիշողութիւնից ջնջում ատելութեան եւ վրէժի դրութեան զգացումը: Սակայն ժողովուրդների պատական յիշողութիւնը ունի յաներժական ծալքեր, որոնց իտքքերում մտնող պահանջներն են իրենց մըշտապէս զգացնել տուող չսույիացած վերքերը: 1915 թուականի Ցեղասպանութիւնը արդեօք ստակ մի սարսփահար յիշողութիւն է, որը միտնուել է ու մնացել հայ ժողովրդի պատմական յիշողութեան մէջ եւ այսօրուան հայ մարդու աշխարհընկալման վրայ ինչպիսի՝ ազդեցութիւն է բողբել:

Ցեղասպանութեան հետեւանքով հայ ժողովրդը կրեց քանակական եւ որակական լուրջ փոփոխութիւններ, Արեւմտեան Հայաստանի հայ բնակչութիւնը զրկուեց հայրենիքից ու կորցրեց իր քաղաքային համարուող տարածքները, ինչպէս նաեւ ունեցուածքը: Լուրջ փոփոխութիւններ տեղի ունեցան ժողովրդի կենդանի մնացած մի հատուածի կողմնութեան, նրա հատարակական եւ քաղաքական մտածելակերպի, հոգեւոր կերտուածքի բուն էութեան մէջ ինչպէս Հայաստանում. այնպէս էլ Սփիւռքում: Հայ ժողովուրդը մասնատուեց երկու մասի: Ողջ մնացած հայերը դատարարուած էին աշխարհով մէկ սպիտուեցն եւ թափառական կեանքի. անխուսափելի ուժացման երկրորդ նայրենիքում՝ դեմ առ դեմ կանգնելով աշխարհի քար անտարբերութեան հանդէպ:

1920 - 1930ական թուականներին հայերի ողբերգութեան յիշողութիւնը աստիճանաբար իամբեց, իսկ Երկրորդ համաշխարհային պատերազմի սարսփահարից ու աւերածութիւններից յետոյ այն փաստօրէն դարձաւ «մոռացուած ցեղասպանութիւն»: Սակայն լանցանքի պատասխանատուութիւնը չի վերանուել, երբ նոյնիսկ նրա մասին լուում են: Այդ լուութիւնը լանցաւոր է: Իսկ մոռացութիւնը դահիճներից ամենադաժանն է:

Երբ յետանցիական Գերմանիան ընդունեց նախկին կառավարութեան վեցաւորութիւնը եւ դիմեց փոխհատուցող անասզան գործողութիւնների, այդ բուում վճարելով հրեական Ողջակիզման վերապրողներին, զոհերի ընտանիքներին եւ Իսրայէլի պետութեանը, այս նոյնը տեղի չունեցաւ հայերի պարագայում ինչպէս Առաջին Համաշխարհային պատերազմի աւարտից անմիջապէս յետոյ, այնպէս էլ Թուրքիայի ներկայիս հանրապետութեան հիմնադրումից յետոյ:

Ցեղասպանութիւնը վերապրած իւրաքանչիւր հայ, ցեղասպանութեանը զոհ դարձած իւրաքանչիւր ընտանիքի ժառանգորդ արքայազնութեան պահանջում եւ ձգտում է իր նկատմամբ կատարուած ռերագործութիւնների հեղինակների կամ նրանց իրաւաւորողների կողմից Ցեղասպանութեան հանաչումը: Եւ որքան այս անարդարութիւնը իտրն է եւ երկար է թաքցուում, այնքան աւելի իտրն է նրա հանաչման ձգտումը եւ ցանկութիւնը: Սրանով պէտք է բարտարել, որ Ցեղասպանութեան ուրացումը ըստ երեւոյթին լանցեցրեց թուրք դիւանագետներին եւ այլոց դեմ անաբեկչութեան գործողութիւնների դիմելուն:

Հայոց Ցեղասպանութեան բանագարանի 3000 անցնուների 85 տոկոսը դրական պատասխան տուեալն հարցին, թէ արդեօք նրանք պարտում են այն զգացումը, որ ցեղասպանութիւնը վերապրած ժողովրդի ներկայացուցիչներն են: Այն հարցին, թէ ինչ տրամադրութիւններ է առաջացնում Ապրիլի 24ը, որը նշում է որպէս Հայոց Ցեղասպանութեան զոհերի յիշատակի օր, անցնուների 51,4 տոկոսի մօտ առաջ է

բերել կորստի, ցաւի եւ ափսոսանքի զգացմունքներ:

Վստահ կարելի է ասել, որ նոյնիսկ 21րդ դարում կը շարունակի իրեն զգացնել տալ ժողովրդի հաւաքական ցաւի զգացումը՝ պատմական յիշողութիւնը, որն անընչելի կը մնայ այնքան ժամանակ, որքան կը շարունակի գոյատեւել հայ ժողովուրդը:

Հայ-թուրքական յարաբերութիւնները կարող են կարգաւորուել միայն այն դեպքում, երբ թուրքական կառավարութիւնը դատապարտի եւ հանաչի Հայոց Ցեղասպանութիւնը, երբ հայ ժողովուրդը թէկուզ փոխդիւնումային տարբերակով ետ ստանայ իր կորցրած Հայրենիքը, երբ Թուրքիան փոխհատուցի Ցեղասպանութեան հետեւանքով հայ ժողովրդին հասցուած նւթական վնասները: Հաւանաբար ժամանակի ընթացքում կը վերանան ատելութեան եւ վրէժի դրութեան զգացումները, բայց քանի դեռ կենդանի են բազմաթիւ հայեր, որոնք ծընուել են Արեւմտեան Հայաստանում, որոնց անտանքների անդամները, բարեկամներն ու ազգականները զոհ են գնացել Ցեղասպանութեանը եւ այսօր էլ իտր վշտով յիշում են կորցրած Հայրենիքը, հարազատ ծննդավայրը, եղեռնի զոհերին, չեն մոռանալ ժողովրդին հասցուած ցաւը, որը չի թուլանալ եւ դեռ երկար կը մնայ:

Պէտք է յստակեցուեն մեր նպատակներն ու պահանջները Թուրքիայից, բարոյականից դրանք պէտք է անհրաժեշտուեն միջազգային - իրաւական հարթութիւն:

Հայկական Իտալի եւ յատկապէս Ցեղասպանութեան հանաչման հետ կապուած՝ անհրաժեշտ է ստեղծել արտաքին աշխարհի վրայ ներգործութեան տեղեկատուական - քարոզչական գործուն համակարգ. որն ալ ուղղութեամբ կը համակարգի ներքին ու արտաքին ողջ գործունեութիւնը:

Մենք պարտաւոր ենք այսօր ամբողջ ուժով պատշաճ պատասխան ու հակահարուած տալ թուրք եւ ոչ միայն թուրք, այդ բուում արեւմտեան քարոզչութեանը, որը հայ ժողովրդի դեմ գործած լանցագործութիւնը կոծկելու համար զբաղուում է փաստերի նենգափոխումով ու պատմական կեղծաբարութեամբ: Այս իտալիան կը պահանջուում է ոչ միայն նրանց պատմական պատասխան տալ, այլեւ գիտական իտրութեամբ ու փաստարկումներով աշխարհին հասցնել ճըշմարտութիւնը:

Հատուտանի Հանրապետութիւնը պէտք է հետեւողականօրէն պայքարի Հայոց Ցեղասպանութեան միջազգային հանաչման համար, որը ինք կը հանդիսանալ պաշտօնապէս պետութեան կողմից Հայկական Հարցի համար մղուող պայքարի երկրորդ փուլին անցնելու համար:

Այսօր արդէն հրապարակի վրայ եղած փաստաթղթերի վրայ անհրաժեշտ է ճշդել

Առաջին: Ովքեր են հայերի Ցեղասպանութեան կազմակերպիչներն ու իրականացողները, որոնց նախ եւ առաջ պէտք է դատապարտի ներկայիս Թուրքիայի կառավարութիւնը, որն այսօր իրեն մեղաւոր չի համարում Ցեղասպանութեան կազմակերպման գործում:

Երկրորդ: Ինչպիսի իրաւաբանական հիմքերի են ներկայումս գործող միջազգային փաստաթղթերի հիման վրայ մենք կարող ենք մեղադրանք ներկայացնել ռերագործութեան կազմակերպիչներին, ինչպէս նաեւ ժամանակակից Թուրքիային:

Երրորդ: Ովքեր կարող են մեղադրանքներ առաջադրել Հայոց Ցեղասպանութեան կազմակերպիչներին՝ Հայաստանի Հանրապետութեան կառավարութիւնը, Միաւորուած Ազգերի Կազմակերպութիւնը, որի անդամն է Թուրքիայի Հանրապետութիւնը, Եւրոպայի իտրոգրաբան եւ վերջապէս հասարակական հիմունքներով գործող որեւէ միջազգային դատարան:

Զորքորդ: Ցեղասպանութեան հետեւանքով բարոյական եւ նւթական ինչպիսի՝ վնասներ են հասցուել հայ ժողովրդին, ինչպիսի՝ ն պէտք է լինի վնասի փոխհատուցումը, եւ ում է իրաւունք վերապահուում ստանալ փոխհատուցումը:

Վերջապէս, ինչպիսի՝ դեր է յատկացում Հայաստանի Հանրապետութեան կառավարութեանը վերոյիշեալ հարցադրումների լուծման բնագաւառում: Արդեօք նրա վրայ են դրուելու պահանջատիրութեան պարտականութիւնները, հայ ժողովուրդը նրա ն պէտք է վստահի պատասխանատուութիւնը, թէ աշխարհի տարբեր կրկներում սփռուած հայերը իրենց պատկերակների միջոցով կը մասնակցեն գործընթացին:

Հայոց Ցեղասպանութեան դատապարտման հիմնախնդիրը կրում է համազգային բնոյթ, հետեւաբար այն չի կարող որեւէ կուսակցութեան կամ կազմակերպութեան եւ նոյնիսկ Հայաստանի կառավարութեան մեհանշնորհը հանդիսանալ:

ԱՐՈՒՆՏՍԻ ԱՇԽԱՐՀԷՆ

ՈՂՋԱԿԻԶՈՒՄԻ ԶՈՀԵՐՈՒՆ ԻՐԱԽՈՒՆՔՆԵՐԸ՝ ՄԻՆՉԵՒ ԹԱՆԳԱՐԱՆ

Արուեստի միջազգային աշխարհը գործարժի ենթարկուած է հրեաները իրենց կրած տուտայանքներուն իբրէս վնասուց հատուցուով կը պահանջեն Ողջակիզումի զոհերուն պատկանող եւ նացիներու կողմէ գողցուած արուեստի հազարաւոր գործեր, որոնք հասած են հռչակաւոր թանգարաններ: Էրեաները առիթը կ'օգտագործեն երկար ժամանակի վրայ եւ մանուածապատ դատերու միջոցով մարդկութեան ուշադրութիւնը կեդրոնացնելու իրենց պատահած անարդարութեան վրայ, մինչ արուեստի կեդրոններ նկատի ունենալով իրենց վարկը, ինչպէս նաեւ արուեստի կեդրոններու եւ առեւտուրի մէջ հրեաներու գերիշխող դերակատարութիւնը, ինքզնիքի վրայ տեղեկութիւններ կը հրապարակեն իրենց հաւաքածոներուն մաս կազմող կասկածելի գեղանկարներուն եւ քանդակներուն մասին:

Նիւ Եորք հաստատուած Գրեական Գամաշխարհային Բնակարանը աշխարհի թանգարաններէն կը պահանջէ յայտարարել արուեստի կասկածելի գործերու անունները, եւ չսպասել, որ մաի հրեական ողջակիզումի զոհերուն ժառանգորդները կամ վերապրողները պահանջներ դնեն:

«Մեռելները չեն կրնար իրենց իրաւունքները պահանջել», կ'ըսէ Գրեական Բնակարանի գործարար տնօրէնը, նկատի ունենալով, որ կարգ մը թանգարաններ կը փորձեն իրենց վերապահել այն գործերը, զորս կարելի չէ վերադարձնել անոնց բուն տերերուն, որովհետեւ անոնք մտահացած են եւ ժառանգորդ չունին: «Անհասկնալի է ամերիկեան թանգարաններ ինչո՞ւ պիտի ուզեն օգտուիլ այնպիսի անձեր, որոնցմէ փառք Աստուծոյ չկրցան օգտուիլ նոյնինքն նացիները»:

հարց կու տայ ան:

Քանի մը տարի առաջ, երբ Չուիցերիա եւ Գերմանիա յօժարեցան վնասուց հատուցում կատարել Ողջակիզումի զոհերուն, հրեաները յաւելեալ ուշադրութիւն իրաւիքեցին իրենց կրօնընկած արուեստի աւելի քան 600 հազար գործերուն վրայ:

Բրիտանիոյ ազգային թանգարաններուն եւ պատկերարահներուն մէջ կատարուած նախնական ուսումնասիրութիւն մը հարցաւորի տակ առած է ցուցադրուող աւելի քան 350 գեղանկարներու եւ քանդակներու պատկանելիութիւնը, որովհետեւ նացիներու իշխանութեան ժամանակաշրջանի անոնց պատմութիւնը կասկածելի է: Բրիտանիոյ արուեստներու նախարարութիւնը նշանակած է յանձնարար մը, որ պիտի քննէ 1933էն 1945ի միջեւ նացիներու կողմէ հրեայ սեփականատերերէ գողցուած արուեստի գործերու իրականացած ժառանգորդներուն պահանջները:

Ֆրանսայի արուեստի մեծագոյն թանգարանը *Լուվրը* անցով տարի 5 գեղանկարներ վերադարձուց արուեստի հրեայ վաճառականի մը ժառանգորդներուն, փաստելէ ետք անոնց պահանջներուն վաւերականութիւնը: Գեղանկարներուն շարքին էր 18րդ դարու իտալացի վարպետ Թիեփոլոյի գլխաւոր գործերէն մէկը:

Ամերիկեան մակարդակաւոր թանգարաններ անցեալ Մարտին սկսան հետազօտել արուեստի որոշ գործերու անցեալը, ստուգելու համար, թէ արդեօք անոնք երբեքից պատկանած են հրեական ողջակիզումի զոհերուն: Այս ձեւով ամերիկեան թանգարանները կը գործարդեն խոստում մը, որ տուած էին 1998ի Յունիսիին, եւ որուն համաձայն, յանձն կ'առնէին իրենց հաւաքածոներուն մէջ փութուող նացիներու կողմէ իւրացուած աւելի քան 600 հազար արուեստի գործեր: Կազմը-

լած է Ողջակիզումի ինչքերու Նախագահական հորիորատու Յանձնաժողով մը, որ պիտի վերահսկէ ամերիկեան թանգարաններու, արուեստի գործերու վաճառականներու եւ աճուրդի վաճառատուներու աշխատանքը այս ուղղութեամբ:

Շիքակոյի թանգարանը անցեալ Ապրիլին *Կոթորոնքի* վրայ հրապարակեց իր հաւաքածոյին մաս կազմող 500 գեղանկարներ եւ քանդակներ, որոնց պատմութեան մէջ արժու կէտեր կան 1933էն 1945ի միջեւ: Այս գեղանկարներու շարքին են Կան Կոկի, Սեզանի եւ Շակալի պատկանող գործեր, ինչպէս նաեւ Քուրպի «Գոթիքիէի ժայռը»: Թանգարանի պատասխանատուները անցեալ Մարտին կապ հաստատած են Կոթքո Սիլվերպերկի հետ, նկատի ունենալով վերջին քանի մը ամիսներուն ընթացքին հրապարակուած մատուցուած տեղեկութիւնները անոր աներոջ Մաքս Սիլվերպերկի արուեստի հաւաքածոյին մասին: Մաքս եւ իր կինը սպաննուած էին ճացիական արգելարանի մը մէջ: Քուրպի գեղանկարը 23 Մարտ 1935ին վաճառուած էր Պերլինի մէկ պատկերասրահին կողմէ, սակայն Շիքակոյի թանգարանին համար անյայտ կը մնայ գնորդին անունը:

Լոս Անձելըսի *Քաուօնի* թանգարանը աւելի քան երկու ամիս է վեր կը պեղէ պատմութիւնը Ռաձարբանքի մէկ դիմանկարին, որ 1942էն 1945ի միջեւ մաս կը կազմէր Գիբլիտի հաւաքածոյին, ինչպէս նաեւ կ'ուսումնասիրէ Աստուածածինը եւ մանուկ Յիսուսը պատկերող 15րդ դարու գեղանկարի մը անցեալը, որովհետեւ անոնք անցած են արուեստի նացի առեւտրականներու ձեռքը:

Ուաշինկթընի Ազգային Պատկերասրահը կը քննէ 16րդ դարու Ֆլեման գեղանկարիչի մը Ֆրանս Սինտոբրսի պատկանող «Անշարժ կեանք պիտուղով եւ որով» գեղանկարի պատմութիւնը, որովհետեւ անիկա են վաճառուած է տիրապիւր-

ջակ ճացի վաճառականի մը կողմէ: Պոսթընի *Գեղեցիկ Արուեստներու* թանգարանը, որ աւելի քան 500 հազար արուեստի գործեր կը պարփակէ, «լուրջ մտալի վնասներ» ունի եւրոպական արուեստի 15էն 20 գործերու առնչութեամբ: Այժմ մասնագետներ կը հետազօտեն երգուելացանկի մը անցեալը, որովհետեւ իւղանկարը թանգարան հասած է ճացիներու գրաւած գեղանկարները արուեստի այլ գործերու հետ փոխանակողի մը միջոցով: Անցեալ Ապրիլի սկիզբը թանգարանը հաստատեց *ուէյ սայթ* մը, ուր կը ցուցադրել կասկածելի 10 գեղանկարներ եւ յաւելեալ տեղեկութիւններ կը խնդրէ անոնց մասին:

Նիւ Եորքի *Արուեստի Մերոպոլիթըն* թանգարանը այս օրերուն կ'ուսումնասիրէ Ռուպինի «Մարդու մը դիմանկարը, հաւանաբար Ճարտարապետ մը կամ աշխարհագրագետ մը» գործը, որ նոյնպէս անցած է նացի տիրապետչակ արուեստի վաճառականի մը ձեռքէ, երբ ան Բ. Աշխարհամարտին ընթացքին Փարիզի մէջ մեծ թիւով գեղանկարներ կը գցէր: *Ինթըրնէթի* իր կեդրոնին մէջ թանգարանը կասկածելի հոչակած է տկար Տեկային 7 գեղանկարներ, Քլօտ Մոնէէն 4 գործեր եւ 5 Փիքաստներ:

Նիւ Եորքի Արդի Արուեստի թանգարանը, որուն հաւաքածոն կը բաղկանայ քանի քան 2 միլիոն արուեստի գործեր, միայն 15 գեղանկարներու անցեալը պիտի հետազօտէ: Անոնք մաս կը կազմեն պատերազմի տարիներուն Եւրոպայի մէջ տեսնուած 400 գործերու ցանկի մը: Թանգարանը ցարդ չէ հրապարակած խնդրոյ առարկայ գործերուն անունները:

Քիլվինտի *Արուեստի թանգարանը*, որ Սիացեալ Նահանգներու 5րդ մեծագոյն պատկերասրահը կը համարուի, եւրոպական գեղանկարներու իր հաւաքածոյին 55 աս հաիրը (357 գործեր) յաւելեալ ուսումնասիրութեան պիտի ենթարկէ ստուգելու համար, թէ անոնք երբեքից նացիական աւարի մը մաս կազմած են:

... Շարքը կը շարունակուի եւ լրատու գործակալութիւնները հետզհետէ աւելի մեծ թափով կը տեղեկագրեն կասկածելի հոչակուած իւրաքանչիւր արուեստի գործի մասին, որ կրնայ Ողջակիզումի զոհի մը կամ վերապրողի մը պատկանած ըլլալ...

ԷԼԿԻՆԻ ՄԱՐՄԱՐՆԵՐԸ՝ ՆՈՐ ԴԻՏԱՆԿԻՒՆԷ

ԼՈՐՏ ԷԼԿԻՆԻ ՄԱՐՄԱՐԻ ՔԱՆԴԱԿՆԵՐԸ ԵՐԿԱՐ ԱՏԵՆԷ Ի ՎԵՐ ՎԷՃԻ ՆԻՒԹ ԵՆ ԲՐԻՏԱՆԻՈՅ ԵՒ ՑՈՒՆԱՍՏԱՆԻ ՄԻՋԵՒԱՍԵՐԻԿԱՅԻ ՓԱՍՏԱՔԱՆ ՄԸ ԴԻՒԱՆԱԳԻՏԻՆ ՆԱՍԱԿՆԵՐՈՒՆ ՄԷՋ ԿԸ ՓՆՏՈՒ ԱՆՈՆՑ ԻՐԱԽԱԿԱՆ ՏԵՔԸ

■ՔԱԿԵԼՈՒԻ, ԹԷՊԵՂԵԼՈՒ ԱՐՏՕՆՈՒԹԻՒՆ ՎՃՃԻՆ գլխաւոր առանցքը Հետեւեալն է. օսմանեան իշխանութիւնները մարմարները Փարթիենոնէն Հանելու՛, թէ Փարթիենոնի Հիմերուն շուրջ պեղումներ կատարելու եւ արձանագրութիւններ կրող քարեր փոխադրելու արտօնութիւն տուած են:

Փաստարանին համաձայն, Լորտ Էլկին մեծ խանդավառութեամբ տեղեկացած է, թէ իր աշխատակողները Փարթիենոնին մէկ պատին վար առած են մարմարէ քանդակներ: Ան կը կարծէր, որ աշխատող խումբը պարզապէս պեղումներ կը կատարէր օսման արտօնութիւններէ շուրջ:

Օսմանեան իշխանութիւններէ ստացած էլկինի պաշտօնական հրովարտական միայն իտալեան իշխանութիւնները գոյատեւած է: Հետեւեալը, ինչպէս Առուստըլիան կ'եզրակացնէ, անկարելի է գիտնալ, թէ արդ երբ թրքերէն հրովարտակը ճիշդ թարգմանուած է:

Էլկին 10 Յուլի 1801ին Պոլիսէն նամակ մը գրած է Աթինքի մէջ՝ աշխատող իր խումբին եւ տեղեկագրուած է հրովարտական մասին: Ռուստըլեան էլկինը, թէ էլկին խանդավառութեամբ պատմած է իր ստացած արտօնագիրին մասին, որ իրեն թոյլ կու տար գծել, կաղապարներ շինել

եւ պեղել մարմարի տաճարին շուրջ, նուիրուած՝ պատերազմի, խաղաղութեան եւ քաղաքներու ստորաձուլի Աթինքին:

Էլկինի նամակը ոչինչ կ'ըսէ մարմարէ քանդակները Փարթիենոնի պատերէն քակելու մասին: Սակայն Յուլիոսի վերջաւորութեան Աթինքի մէջ աշխատող խումբը Էլկինի տեղեկացուցած է տաճարէն վար բերուած առաջին քանդակին մասին:

«Էլկինի գաղափար չունէր, թէ Աթինքի իր գործարարները մարմարներ վար կ'առնէին: Երբ ան պատասխան ետեւէ մը կը յղէ, անոնց էլիմնակներէ մէջ կը գրուում. «Մեր ամէնէն բոսնի գաղութիւններու իրաւաւորութիւն» անկիմն գտցած ըլլալու յաջողութիւնը», կ'ըսէ Ռուստըլեան եւ կ'աւելցըրէ՝ «Ան չէ գրած՝ փաստ՝ Աստուծոյ երկարատեւ երկարութիւնը եւ վերջը արտօնութիւն ստացան իրաւորներու այս ծրագիրը»:

Անոնք, որոնք կը պաշտպանեն յոյներուն տեսակէտը, կը վիճին, թէ հրովարտակը Փարթիենոնի քանդակները «Հանելու» արտօնութիւն չէր շնորհէր Էլկինին: Ընդհանրապէս, անիկա Աթինքի կառավարիչին կը թելադրէր չմտահոգուիլ Էլկինի աշխատակողներուն չարժանանքով, որովհետեւ անոնք չէին միտեր վնաս հասցնել

տաճարին քանդակներուն եւ կառույցին:

■ՓԱՍՏԱԹՈՒՂՈՒՆ ԱՆԳԼՔԻՆ ԵՐԻՆԱԿԸ՝ ԿԵՂՏ ՈՒՍՄ

Ռուստըլեան հարցականի տակ կ'առնէ 1810ին Բրիտանիոյ խորհրդարանին ներկայացուած օսմանեան հրովարտակին անգլերէն օրինակի թարգմանութիւնը: «Անիկա կիողուած էր. իրովարտակը կը իրէ կնիմ մը ու ստորագրուի մը, որով գոյություն չունի իտալիքի օրինակին մէջ», կ'ըսէ փաստագրողը:

Անգլերէն օրինակը Բրիտանիոյ ներկայացուած է Էլկինի արքեպիսկոպոստի մը կողմէ, երբ պետութիւնը յօժարած է գնել Փարթիենոնի մարմարէ քանդակները: Էլկին գտնուք կը վաճառէր, որովհետեւ Հակայական պատերազմը խոստէր էր, կը բացատրէ Ռուստըլեան:

Կրտսեանը վերապատուելի Ճիլիփ Հանթ փաստաբանի տակ կ'ըսէր թարգմանութեան մէջ աւելցուցած է պարբերութիւն մը, որ կ'ըսէ, թէ Էլկին օսմանեան իշխանութիւններու կողմէ արտօնութիւն ստացած է հրովարտակ ներկայացնելու Աթինքի պատկան պատասխանատուներուն: Իսկ իտալերէն թարգմանութեան մէջ այս պարբերութեան տեղ կ'երեւին ճՈՃ՝ լատիներէն տաւերը. ցարդ ոչ ոք կրցած է վերծանել անոնց նշանակութիւնը:

«Այս բոլորը կը ծառայէին ստեղծելու այն աղաւորութիւնը, թէ Բրիտանիոյ կառավարութիւնը գրառք փաստաբանութիւն մը մարմարներուն սեփականութեան իրաւունքը կը վայելէր: Այս բոլորը բաւարար են կասկածներ ստեղծելու փաստարարութիւն վաւերականութեան մասին», կ'ըսէ Ռուստըլեան:

Իսկ Բրիտանիա ինչո՞ւ ամէն գնով պիտի ուզէ իւրացնել Փարթիենոնէն պոկուած քանդակները: Բրիտանացի երկու ամ պարտութեան մատուած էին Նափոլիոն Պոնափարթը, սակայն արուեստի աշխարհին մէջ Լոնտոնը տակաւին ետ կը մնար: Փարիզի մէջ Լուվրի թանգարանին գանձերը կը գերազանցէին իսպանական թանգարան մը տեղեկներու բրիտանական ճիգերը, կը բացատրէ փաստագրողը:

Բրիտանական թանգարանը, որ 1816ին ի վեր կը պահէ Հին յունական քանդակները, իր հրաւուրը կը պաշտպանէ վիճելով, թէ օսմանեան իշխանութիւնները մարմարներուն փոխադրութիւնը արտօնած են: Սակայն յոյները կը պնդեն, թէ Էլկին կաշուած է թուրքերը, որպէսզի քանդակները, որոնք կաղապարներ կը շինէր, նաւով տեղափոխէ Բրիտանիա:

«Արիւթ Իսկոպիլիսը նուով փոխադրուի արտօնագրի մը վաւերականութիւնը իր օսմանեան իրաւական կառույցին մէջ: Սակայն ինձի համար կրթուար է եւսման բանի մը հաւատարմութեան իրաւական կառույցի պարագային», կ'ըսէ Ռուստըլեան: Նշելով, որ բրիտանացի գտնաւոր մը կը պաշտպանէր իրեն, թէ կաշուած ընդունելը: Իսկ խնդրոյ առարկայ փոխադրութեան արտօնագրին բնօրինակը երբեք չէ գտնուած...»

«Տի Էլնոմիսը» շարաթարթիւն մէջ անցեալ Մարտին յոյս տեսած է իրենկացութեան մը համաձայն, բրիտանացի երեսփոխաններուն ՅՏ առ հաիրը կը պատրաստ է գորակցելու Փարթիենոնի քանդակները վերադարձնելու որոշումի մը: Իսկ Աքրոփոլիսի մէջ ընդ կառուցուող թանգարան մը պատկանուած է նոր կառուցուող գանձը:

Պարտասպիկ
Լ. ԿԻՒՂՅԱՆ - ՍՐԱԳԵԱՆ

Աստուածներու, հերոսներու, այրերու եւ ճակատամարտերու քանդակներ, ինչպէս նաեւ ճարտարապետական կոթողներ Ն.Ք. 500 թուականին կը գորդարէին Փարթիենոնի տաճարը, որ Աքրոփոլիսի բարձունքէն կը դիտէր Աթինքը: Անոնք գործն էին յոյն դասական մեծագոյն քանդակագործ Ճիտիասի: Այսօր Փարթիենոնի ամէնէն գեղեցիկ եւ յաւազականուած քանդակները Բրիտանական թանգարանին պարձանքն են եւ մարդկը սրահ մը յատկացուած է անոնց: Օսմանեան կայսրութեան մէջ Բրիտանիոյ դեսպան Լորտ Էլկին գտնուք 1801ին փոխադրած է իր երկիրը եւ վաճառած է Բրիտանական թանգարանին: Այնուհետեւ արտօնուած քանդակները դարձած են Ցունաստանի անմուռանալի կորուստը: Իրենց անկախութեանն է ետք յոյները բացմիջ պահանջած են գողցուած գանձերուն վերադարձը, սակայն բրիտանացիք կը պնդեն, թէ գտնուք գնած են օրինաւոր ձեւով:

Նիւ Եորքի մէջ փաստարանութեան դասախոս մը՝ Տէլլիոս Ռուստըլեան կ'ենթադրէ, որ յունուստր կարելի է գտնել Էլկինի Երդ կ'ոմսին՝ Թոմաս Պրուսի նամակներուն, ինչպէս նաեւ Օսմանեան կայսրութեան կողմէ վաւերացուած իրաւական փաստաթուղթի մը իտալերէն թարգմանութեան մէջ:

Ռուստըլեան կը ծրագրէ յառաջիկայ Յունիսէն սկսեալ 10 մօլտ անգլիէ ֆրիւնթիւնի համալսարանին մէջ, գրելու համար գիրք մը, որ պիտի ճշդէ, թէ արդեօք Բրիտանիա փրկած է, թէ կողոպտած է նրորաշխատ քանդակները:

ԱՒԱՐԻ ՄԸ ՈՂԻՍԱԿԱՆԸ

ԳԵՐՄԱՆԱՅԻՔ ՍԱՐՆԷ ՍԵՆԵԱԿԷՆ ԽՃԱՆԿԱՐ ՄԸ ԿԸ ՎԵՐԱԳԱՐՁՆԵՆ ՈՒՒՍԻՈՅ, ՈՐ ԻՐ ՀԵՐԹԻՆ ՊԱՏՐԱՍՏԱԿԱՄԱԹԻՒՆԻ ԿԸ ՅԱՅՏԵՒ ՓՈՒՍ ԱՆՈՒ ՆԱՅԻՆԵՐԷՆ ԳՐԱԲԱՆ ԱՆԳԻՆ ԻՐԵՐ

Շուրջ 50 տարի հից վարպետներու գեղանկարներ պահուած էին անկողինի մը տակ, ուսուցանելու անուային քաղաքի մը մէջ: Աճոցը գաղտնի գանգաքն էին Կարմիր բանակէն բարձրաստիճան գիմուորականի մը, որ գերմանական դղեակի մը նկուղէի հաւաքած էր իր աւարը: Մինչ բանակը Պերլինէն տուց կը վերադառնար Բ. Աշխարհամարտի վերջաւորութեան:

Իսկ կիսաթանկագին քարերէ կազմուած 18րդ դարու խճանկար մը մէկն էր այն չորս նկարներէն, որոնք կը գարդարէին ոսկեպաշտ սաթէ սենեակ մը Ս. Փեթրոսպոլսկէն դուրս գտնուող պալատի մը մէջ: 1941ին ամբողջ սենեակը քակուած էր եւ գերմանական բանակին կողմէ փոխադրուած էր գաղտնի վայր մը:

Ապրիլի վերջերուն. «ճակատագիրի» բերումով եւ քաղաքական համաձայնութեամբ Պրեմիէր արուեստի թանգարանին պատկանող 101 գծանկարներ եւ ծարսքընէ Սելօ պալատէն խճանկար մը առաջին անգամ ըլլալով վերապայտուեցան փոխանակումի արարողութեան մը ընթացքին, Երկարութեամբ Ռուսիոյ նախագահ Վլատիմիր Փութինի եւ Գերմանիոյ մշակութի նախարար Միխայիլ Լոմաչին:

Առաջին անգամ ըլլալով Ռուսիա արուեստի գործերու իր հսկայական աւարէն որեւէ գանձ կը վերադարձնէ: Խորհրդային բանակը գեղանկարներու, քանդակներու, հնագիտական գտնուածքներու եւ մշակութային ցայլորներու հսկայական աւար վերցնուցած է Գերմանիայէ՝ իբրեւ հատուցում այն անհաշի կորուստներուն, զորս կրած է նացիներու ներխուժումին պատճառով:

Ֆլորանսի ռոճկ խճանկարին, ինչպէս նաեւ դարակներէ բաղկացած պահարանի մը վերադարձը պիտի մեղմացնէ առասպելի կարգ անցած սաթէ սենեակին սահետապունից պատճառած ցարը: Սաթէ սենեակը կառուցուած է գերմանացի արհեստագործներու կողմէ: Փրուսիոյ Ֆրետերիք Վիլհելմ Ա. կայսրը 1716ին գայմ նուիրած է Ռուսիոյ Մեծ Պետրոս ցարին: Անիկա ճանջցուած էր իբրեւ աշխարհի

ութերորդ հրաշալիքը եւ կը խորհրդացնէր երկու երկիրներուն բարեկամութիւնը: 100 քառ. մետր տարածութեամբ սենեակը պատուած էր 6 թոն ծանրութեամբ եւ շքեղօրէն քանդակուած սաթով, ինչպէս նաեւ իտալական խճանկարներով: Սենեակը վերջին անգամ տեսնուած էր 1945ին, խորհրդային բանակին կողմէ քաղաքից հեռու: Այս պատմութիւնը կը խորհրդանշէր արուեստի գրաւումը անմիջապէս առաջ:

Ռուսերը եւ գերմանացիները տասնամեակներ շարունակ փնտրած են սաթէ սենեակը: Հռվոնեքական տեսարան մը պատկերող խճանկարը, որ այժմ կը վերադարձնի Ռուսիոյ, յայտնաբերուեցաւ 3 տարի առաջ, գերմանական Պրեմիէր քաղաքին մէջ: Իսկ

ՄԱՐԶԱԿԱՆ ԱՇԽԱՐՀ

ՊԱՍՏԵՐՈՒՄ ԼԻՔԱՆԱՆԻ ԱՂՋԿԱՆՆԵՐ ԱՌՈՅՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ (ՖԱՅՆԸ ԳՈՐ)

Հ.Մ.Ը.Մ. ՀԱՍԱԻ ԱՒԱՐՏԱԿԱՆԻՆ

Պասթեթպոլի Լիրանանի աղջկանց ախոյեանութեան ֆայնլը ֆոր (կիսաաւարտական) իր չորրորդ ճանդիպումին՝ Մատաթայի ղէմ, Հ.Մ.Ը.Մ. ի աղջկանց կազմը երկկ յաղթանակ մը արձանագրեց (45-34) եւ հասաւ աւարտականին, ուր կը ձակասի տիտղոսակիր Անդրանիկի ղէմ:

Հ.Մ.Ը.Մ. ի աղջիկները երկուսն մրցումին (մրցակիցին դաշտին վրայ) չունեցան նախորդ երկու ճանդիպումներուն իրենց տխրամիտ խաղարկութիւնը եւ արձանագրեցին ակնբեւե թերութիւններ: Խումբին ներդաշնակութիւնը կը պակասէր եւ Բ. կիսախաղին հասաւ պահ մը, ուր մրցակիցը որոշ ատեն աւելի յաւիտարկութիւն սկսաւ ցուցաբերել: Բարբախտաբար, սակայն, մեր աղջիկները սթափեցան եւ քանի մը յաջողական կողով նշանակելով փրկեցին կացութիւնը:

Ա. կիսախաղը աւարտեցաւ 24-15 արդիւնքով, անշուշտ ի նպաստ Հ.Մ.Ը.Մ. ի Բ. կիսախաղին, սակայն, մեր աղջիկները նահանջեցին եւ պահ մը միայն կէտի մը առաւելութիւն մնաց: Ասիկա հետեւեալք էր խմբային խաղարկութեան բացակայութեան, ինչպէս նաեւ՝ քոչիկի սխալ թաքթիքի: Պէտք է չէր, որ Մաննայ աղջկան երկար ատեն մնար պահեստի նստարաններուն վրայ (նոյնիսկ եթէ երկէ ան չէր գտնուեր իր բարձրութեան վրայ): Չայն փոխարինող Ռոզիկ տակաւին չունի պահանջուած փորձառութիւնը եւ նման քրիտիք պահելու գոյն աղջկան երկար ատեն իր աղտի վրայ պահելը պարզապէս սխալ է:

Երկուսն մրցումին յաւիտարկութիւն ունեցան Շատեն, ինչպէս նաեւ փլէյմէյքըր Կրէյս: Դայարէն եւ Մաննան կը սպասուէր շատ աւելին: Եթէ պատահի, որ անուփոյր գտնուին իրենց բարձրութեան վրայ, ապա դժուար թէ գտնուի կազմ մը, որ կարենայ գանձաւ պարտութեան մատնել:

Այժմ մեր աղջիկներէն կ'անկանուի առաջին հերթին կամքի եւ կողովի տեսակէտէն պատրաստուելի, այլ խոսքով՝ հոգեպէս նախ պատրաստ ըլլալ աւարտական ճակատունին համար, ապա նաեւ լաւագուց կազմուելի ֆիզիքական իմաստով՝ մրցելու կազմի մը ղէմ, որ ներկայիս կարելի է նկատել Լիրանանի յաւաքոյն Նոգեակը: Անկախ ախոյեանէն է արարական մրցաշարքին փաստեց իր բարձր կարողութիւնները: Ահա այս տուեանները նկատի ունենալով է, որ մեր աղջիկները պիտի ներկայանան աւարտականին: Կը կրկնենք: Եթէ կողովով պատրաստ են, ապա Հ.Մ.Ը.Մ. ին կրնայ վերադառնալ տիտղոսը, այնպէս Անդրանիկ երրորդ անգամ ըլլալով կը պահէ գոյն արդարօրէն:

Անշուշտ օրին տակաւին այս մասին աւելի յայն ձեւով կ'անաւարտուինք, սակայն այժմէն իսկ պէտք է մեր համակիրները եւ պատրաստուելու աւարտականին եւ մէկ ու ինտ շարքերով ներկայանան դաշտ եւ ֆաւֆարի տղոց առաջնորդութեամբ ցնցեն ու թնոյացնեն իրիլիւնները, անշուշտ միշտ ու միշտ մնալով մարզական միջնորդի վայել սահմաններուն մէջ:

ԼԻՔԱՆԱՆԻ ՊԱՍՏԵՐՈՒՄ
ՏԱՐԻՔԱՆՆԵՐ ԱՌՈՅՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

Հ.Մ.Ը.Մ. ԱՆԹԻԼԻԱՍ ՀԱՍԱԻ ԿԻՍԱԽԱՐՏԱԿԱՆԻՆ

Լիրանանի պասթեթպոլի տարիքային ախոյեանութեան աղջկանց 1982-1983ի դասակարգի մրցումներու իրեն ներս, երկկ, Հ.Մ.Ը.Մ. Անթիլիասի աղջկանց կազմը 66-20 (կիսախաղ՝ 32-4) արդիւնքով տապալեց թատոտոր եւ հասաւ կիսաաւարտականին, ուր պիտի մրցի Տիտա Սալտայի ղէմ: Վերջինը յաղթեց Անդրանիկին՝ 50-50 արդիւնքով:

Անթիլիան է, որ տարիքային ախոյեանութեան (աղջկանց) քանի մը դասակարգերուն մէջ, Հ.Մ.Ը.Մ. ի Անթիլիասի կազմերը փայլուն արդիւնքներ կ'արձանագրեն եւ տիրական ներկայութիւն են, ինչ որ ողջունելի երեւոյթ է անշուշտ: Հ.Մ.Ը.Մ. ի ապագայի պասթեթպոլին հաշուոյն: Միշտ ըստուած ու գրուած է, որ որոյր մարզերուն մէջ մը, մեր ապագան կրնան ապահովել միայն ու միայն մեր կրտսերները: Այս իմաստով ահաւաստի է Հ.Մ.Ը.Մ. Անթիլիասի առաքելութիւնը գնահատելի է գերազանցապէս: Կը մնայ, որ մենք որոյր րանիւ եւ գործով տէր կանգնինք մեր այդ տղոց ու աղջիկներուն, որպէսզի միեւնոյն կողովով ու համոզուով շարունակեն իրենց ողջունելի ընթացքը:

ԼԵԹԻԶԻ ՅԱՅՏՆԱՊԵՍ ՎՇԱՅԱՍԾ Է

Մէսի բերդապահ Լիոնէլ Լեթիպի երէկ յայտնեց, թէ այսուհետեւ պիտի չլքի Ֆրանսայի ֆուտբոլի ազգային խումբին շապիկը, որովհետեւ մարզիչ Ռոժէ Լյուիսը փոխըզուրու ձգած էր եւ փոխ նկատի չէր առած Եւրօ-2000ի ֆուտբոլի մրցաշարքին, որ պիտի սկսի յառաջիկայ Յունիս 10ին, կապակերպիչէր Երկու երկիրներուն՝ Պելճիքայի եւ Հոլանտայի մէջ:

«Եթէ ինձմէ պահանջուի, որ վերադառնամ ֆուտբոլի մեր մեծին: Միշտ ալ կը փափաքէի մաս կազմել ազգային խումբին, սակայն կը վստահեցնէս, թէ այլեւս դժուար թէ վերադառնամ հոն»: Կրտէ Լեթիպի, որ երկու անգամ դաշտ ներկայացած է ազգային խումբին շապիկով, իսկ անցեալ Մարտին Սկոթլանդի ղէմ մրցումին նկատի առնուած էր իբրեւ պահեստի բերդապահ:

1998ին Լեթիպի ազգային խումբին նախկին մարզիչ Էմէ Ժաքէի կողմէ նկատի առնուած էր իբրեւ երրորդ բերդապահ, սակայն Լիոնէլ Շարպոնիէի ժամանակունով դուրս մնացած էր անոր կազմէն:

ԱՆԳԼԻՈՅ ԳՈՐԾՊՈՒՄԻ ԱՌՈՅՅԵԱՆՈՒԹԻՒՆ

ՇԵՖԻԼՏ ՈՒԵՆՁՏԵՅ ՇԵՏԵԻԵՅԱԻ ՈՒԱԹՖՈՐՏԻ

Անգլիոյ ֆուտբոլի ախոյեանութեան 32րդ հանգրուանին (8 Ապրիլ) յետաձգուած մրցումի մը, նախապէս շեֆիլտ Ուենչտէյ 3-3 արդիւնքով հաւասարութիւն մը արձանագրեցին: Վերջինս մը արձանագրեցին Էնթոնի Ուենչտէյ (17րդ) եւ Պրէտֆորտէն, որոնք ունին 33ական կէտ:

Իր արձանագրած այս հաւասարութեանէն ետք, այժմ Ուենչտէյ ինչոք կէտով ետ կը մնայ Ուիմպլըյուին (17րդ) եւ Պրէտֆորտէն, որոնք ունին 33ական կէտ:

«Հայպրի» մէջ տեղի ունեցած մրցումին, աւելի քան 37 հազար համակիրներու ներկայութեան Լի Տիքըն (34րդ), Սիլվիոն (78րդ) եւ Թիէրի Հանրի (79րդ) նշանակեցին Արսենալի կողմը, իսկ ժերալտ Սիպոն (58րդ), Ժիլ տը Պիլտը (60րդ) եւ Էլըն Քուին (70րդ)՝ Ուենչտէյի կողմը:

Այսպիսով, Ուենչտէյ վերջին դիրքը «գրաւոր» Ուաթֆորտի հետ կը փոխադրուի Ա. դասակարգ: Անոնց պիտի միանայ կամ Ուիմպլըյուին, կամ՝ Պրէտֆորտ:

Ուենչտէյի մարզիչ Փիլըրը Շիֆիլդ մրցումին ետք իր հարցազրույցին ընթացքին յայտնեց, թէ հակառակ իր կազմին Ա. դասակարգ փոխադրուելուն, պիտի

չլքէ իր կազմը եւ պիտի մնայ անոր մարզիչը:

Կալէսի ազգային խումբին եւ Թոթէնհամի նախկին մարզիչ Շիֆիլդ Ուենչտէյի կողմէ նշանակուած էր առժամեայ մարզիչ, փոխարինելով Տէնի Ուիլսոնը, որ ետք շարք առաջ պաշտօնաւանկ եղած էր. խումբին արձանագրած ճախող արդիւնքներուն պատճառով:

Ստորեւ՝ վերջին հանգրուանի յայտագիրը. Բոլոր մրցումները տեղի պիտի ունենան միեւնոյն ժամուն. ժամը 18:00ին՝ Պէլլուրթի ժամով):

- Ասթոն Վիլա - Մանչեսթըր Եունայթըդ 88 (96-45)
- Պրէտֆորտ Սիթի - Լիվըրպոլ 73 (71-39)
- Չէլսի - Տերսի Էտուր 68 (58-43)
- Էվըրթըն - Միտլըյպորտ 67 (51-29)
- Նիւքասլ - Արսենալ 62 (49-34)
- Շեֆիլտ Ուենչտէյ - Լայսթըր Սիթի 58 (46-34)
- Ստուրթհէմքըն - Ուիմպլըյուին 55 (55-51)
- Թոթէնհամ - Մանչեսթըր 54 (52-53)
- Ուաթֆորտ - Քուինսթրի 50 (59-47)
- Ուիմպլըյուին - Լիոն 50 (54-48)
- Նիւքասլ 49 (59-52)
- Ստրիւպորտ - Քուինսթրի 49 (44-52)
- Քուինսթրի 44 (47-53)
- Ստուրթհէմքըն 41 (43-62)
- Տերսի Էտուր 38 (44-53)
- Ուիմպլըյուին 33 (46-72)
- Պրէտֆորտ Սիթի 33 (37-68)
- Շեֆիլտ Ուենչտէյ 28 (34-70)
- Ուաթֆորտ 21 (34-77)

●38ԴԿ ԱՆԳՐՈՒՄԻՆ ՆԱԽՈՐԵԱԿԻՆ ԸՆՂԻԱՆՈՐ ՊԱՍՏԵՐՈՒՄԻՆ ԿՐ ՆԵՐԿԱՅԱՐԿԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԻՆ ԿԱՍՏԻԵՐԸ (20 խումբերու ալ կատարած են 37ական մրցում):

ԿԵՏ	ԿԵՏ
1.- Մանչեսթըր Եունայթըդ	88 (96-45)
2.- Արսենալ	73 (71-39)
3.- Լիոն	68 (58-43)
4.- Լիվըրպոլ	67 (51-29)
5.- Չէլսի	62 (49-34)
6.- Ասթոն Վիլա	58 (46-34)
7.- Սանտըրլէնտ	58 (56-53)
8.- Լայսթըր Սիթի	55 (55-51)
9.- Ուիմպլըյուին	54 (52-53)
10.- Էվըրթըն	50 (59-47)
11.- Թոթէնհամ	50 (54-48)
12.- Նիւքասլ	49 (59-52)
13.- Ստրիւպորտ	49 (44-52)
14.- Քուինսթրի	44 (47-53)
15.- Ստուրթհէմքըն	41 (43-62)
16.- Տերսի Էտուր	38 (44-53)
17.- Ուիմպլըյուին	33 (46-72)
18.- Պրէտֆորտ Սիթի	33 (37-68)
19.- Շեֆիլտ Ուենչտէյ	28 (34-70)
20.- Ուաթֆորտ	21 (34-77)

ՄԱՐԱՏՈՆԱ ԿՐ ՅՈՒՄԱՅ ՄԱՍՆԱԿՅԻԼ ՄԱԹԷՈՒՍԻ Ի ՊԱՏԻ ՀՐԱԺԵՇՏԻ ՄՐՅՈՒՄԻՆ

Արժանթինցի նախկին աստղ Տիեկո Մարատոնա, որ անցեալ Յունուարին ի վեր ֆուտբոլի կրտսերինախագահ Տիտէլի Բասթրոյի հրահրով՝ ապաքինեց ինքնազմ, այժմ ամէն ճիշդ է գործ կը ղնէ, որպէսզի դաշտ ներկայանայ Լոնտոն Մաթիլուսի ողջութիւնը մրցումին, որ տեղի պիտի ունենան յառաջիկայ Մայիս 28ին, Միւնխի Ոլիմպիական դաշտին մէջ:

39 տարեկան Մարատոնան «Ռոլլըրըզ»ի հետ հարցազրույցին ընթացքին յայտնեց, թէ ինքնազմը րաւական յաւ վիճակի մէջ կը գտնուի մինչեւ այդ թուականը կ'անցնի Կիւնդի Կարտոնի փոխարինող պատրաստ պիտի ըլլայ, մանաւանդ, որ ներկայիս ամէն տեսակի մարզանքներ ալ կ'ընէ:

Հարցումի մը, թէ արդեօք որեւէ աւիթով ինք ֆուտբոլի մրցում կատարած է, Մարատոնա կը պատասխանէ. «Ոչ մէկ աւիթով ֆուտբոլի մրցում մի մասնակցած եմ: Սակայն այժմ ֆուտբոլ կը խաղամ գաւակներու հետ եւ միշտ ալ կը պարտուիմ անոնցմէ»:

Անխարհի մրցանիչ հաստատած եւ Գերմանիոյ ֆուտբոլի ազգային խումբին շապիկը 146 անգամ կրած Լոնտոն Մաթիլուս կը սպասէ այդ թուականը, ուր շատ մը անուանի ֆուտբոլիստներ այդ օր կողմ - կողքի պիտի գտնուին:

Այժմ Միացեալ Նահանգներ գտնուող եւ Նիւ Եորք - Նիւ Ջորջի Մեթրոսթաթի մաս կազմող Մաթիլուս աշխարհի մրցանիչ պիտի մրցաշարքը, ուր յոյս տով է, որ իր հաստատած մրցանիչը պիտի բարելաւէ եւ այդ մէկը պիտի հասցնէ մինչեւ 150ին:

Կակնկալուի, որ Եւրօ-2000ի ֆուտբոլի մրցաշարքին ետք Մաթիլուս յիս ազգային խումբը եւ քաջուի միջազգային ասպարէզ կ'ընէ:

Պայէրն Միւնխիի գերմանացի միջազգային միջնապահ Ենս ժերմիս, որ Ռեյլ Մարտիտի ղէմ կ'աւարտականի դարձի մրցումին վերադառնալու, մինչեւ այս եղանակին աւարտը դաշտ պիտի չկարենայ ներկայանալ: Այդ մէկը այդքան ալ մտահոգութիւն մը չի պատճառուէր. սակայն, որովհետեւ 1999-2000 եղանակը արդէն իսկ աւարտած կը թուի ըլլալ եւ Պունտրալիկայի աւարտին մնացած է երկու հանգրուան միայն: Պայէրնի թիշկը յայտնեց, թէ անոր վիճակը այդքան ալ մտահոգութիւն չի պատճառուէր. սակայն, որովհետեւ 1999-2000 եղանակը արդէն իսկ աւարտած կը թուի ըլլալ եւ Պունտրալիկայի աւարտին մնացած է երկու հանգրուան միայն: Պայէրնի թիշկը յայտնեց, թէ անոր վիճակը այդքան ալ մտահոգութիւն չի պատճառուէր. սակայն, որովհետեւ 1999-2000 եղանակը արդէն իսկ աւարտած կը թուի ըլլալ եւ Պունտրալիկայի աւարտին մնացած է երկու հանգրուան միայն: Պայէրնի թիշկը յայտնեց, թէ անոր վիճակը այդքան ալ մտահոգութիւն չի պատճառուէր. սակայն, որովհետեւ 1999-2000 եղանակը արդէն իսկ աւարտած կը թուի ըլլալ եւ Պունտրալիկայի աւարտին մնացած է երկու հանգրուան միայն:

ԹԵՆԻՍ

ՄՆԱ ԲՈՒՐՆԻՐՈՎ ՊԻՏԻ ԲԱՅԱԿԱՅԻ ՌՈՒՄՆ ԿԱՐՈՍԻ ՄՐՅԱՇԱՐՔԷՆ

Ռուս թենիսիստըն, որ նաեւ ծանօթ է իբրեւ ամէնէն կրակիչ ու գեղեցիկ աղջիկ մարզիչը, պիտի բացակայի եղանակի երկրորդ Կրակ Շեյմ մրցաշարքէն՝ Ռոսի Կարոսի (Փարիզ), որովհետեւ Գերմանիոյ կրակիցի վերադառնալուց:

Այսուհանդերձ, անոր թիշկը կ'ընէ, թէ փոքր յոյս մը կայ որ ան ապաքինի մինչեւ 29 Մայիս, Ռոսի Կարոսի մեկնարկի թուականը: «Եթէ ապաքինի, վստահաբար կը մասնակցի մրցաշարքին», կ'ընէ ան:

ՏԵԼ ՊՈՍԵՔ ԵՒ ՎԱՆ ԿԱՍՏԱՐԵՐ ԿԱՅՈՒԹԵԱՆՑ ՄԵՉ

Ռեյլ Մարտիտի մարզիչ Վիչնքէ Տէլ Պոսքէ յառաջիկայ Մայիս 24ին ետք պիտի որոշէ, թէ գալ եղանակի պիտի մնայ իր պաշտօնին վրայ, թէ ոչ:

Սպանական կազմին նախագահ Լորենսո Սանչէրէ ըսած էր, թէ Մայիս 25ին հանդիպում մը պիտի ունենան եւ քննարկեն անոր հարցը, վերջնականապէս յստակացնելու համար, թէ պիտի մնայ իր պաշտօնին վրայ կամ ոչ: Մայիս 24ին Ռեյլ Մարտիտ Փարիզի մէջ կարեւոր մրցում մը ունի կատարելիք Վալենսիայի ղէմ, «Չէմֆիրնայ Լիկ»ի ֆուտբոլի մրցաշարքին աւարտականին: Հետեւաբար այս մրցումին արդիւնքը շատ հաւանաբար «վճռ» անոր մնալը կամ հեռանալը:

Տէլ Պոսքէ, որ նախապէս դաշտ ներկայացած է Ռեյլ Մարտիտի շապիկով եւ երկար ատեն ալ պաշտօնավարած շատ մը մարզիչներու իբրեւ օգնական, անցալ Նոյեմբերին նշանակուած էր անձնակազմի մարզիչ, պաշտօնակազմի եղած կալէսի ճոն Թոշաքի փոխարէն: Ան մինչեւ այս եղանակին աւարտը պայմանագրութիւն մը ունի Ռեյլի հետ: Կակնկալուի, որ Տէլ Պոսքէ մնայ իր պաշտօնին վրայ, այն պայմանով, որ Ռեյլ Մարտիտ յառաջիկայ եղանակին ապահովէ «Չէմֆիրնայ Լիկ»ի մրցաշարքին իր տոմարը: Այդ մէկը կատարելու համար, Ռեյլ պետք է անպայման պարտութեան մատնէ վախճալու, որովհետեւ այժմու անոր դիրքը Սպանիոյ ֆուտբոլի ախոյեանութեան ընդհանուր դասաւորման մէջ (6րդ) չի կրնար ապահովել այդ տոմարը:

Տէլ Պոսքէի հակապատկերը կը ներկայացնէ Պարսելուայի հոլանտացի մարզիչ Լուիս Վան Կասլ, որուն պաշտօնը լրջօրէն կը թուի վտանգուած ըլլալ, նկատի առնելով, որ անոր կազմը չէր կրցած հասնիլ «Չէմֆիրնայ Լիկ»ի մրցաշարքին աւարտականին, որուն մնալէ ետք վախճալու պիտի:

Սպանիոյ մէջ աւանդութեան վերածուած է այն սովորութիւնը, թէ երբ ակումբի մը համակիրները ձեռնակ թաշկնակներ շարժեն, կը նշանակէ, թէ անոնք կ'ուզեն իրենց մարզիչին պաշտօնակազմը: Մրցումին ետք անոնք կը պահանջեն վան Կասլի հրաժարուելու եւ անոր ազգակիցին՝ Եոհան Քրուիֆի վերադարձը: Վան Կասլ, սակայն, գրեթէ անտարբեր մնաց այդ ուղղութեամբ եւ յայտնեց, թէ երբեք հրաժարելու մասին չի մտածեր, հակառակ անոր, որ ան տխուր է, որ իր կազմը դուրս մնաց մրցաշարքէն:

«Մեր կազմին կիսաաւարտականին հասնիլը արդէն իսկ կը նկատուի մեծ իրագործում մը: Երբ ակումբին հարիւր տարուան պատմութեան մէջ ետքում ակնարկ մը կատարենք, պիտի տեսնենք, թէ երբեք տարուան պաշտօնակազմին ընթացքին յաջողութիւնը շատ լաւ արդիւնքներ արձանագրեց: Հետեւաբար կ'ուզեմ կրկնել, թէ երբեք չեմ ուզեր հրաժարական ներկայացնելու մասին խօսիլ», կ'ընէ վան Կասլ:

ԺԵՐԵՄԻՍ ՎԻՐԱԽՈՐ

Պայէրն Միւնխիի գերմանացի միջազգային միջնապահ Ենս ժերմիս, որ Ռեյլ Մարտիտի ղէմ կ'աւարտականի դարձի մրցումին վերադառնալու, մինչեւ այս եղանակին աւարտը դաշտ պիտի չկարենայ ներկայանալ: Այդ մէկը այդքան ալ մտահոգութիւն մը չի պատճառուէր. սակայն, որովհետեւ 1999-2000 եղանակը արդէն իսկ աւարտած կը թուի ըլլալ եւ Պունտրալիկայի աւարտին մնացած է երկու հանգրուան միայն: Պայէրնի թիշկը յայտնեց, թէ անոր վիճակը այդքան ալ մտահոգութիւն չի պատճառուէր. սակայն, որովհետեւ 1999-2000 եղանակը արդէն իսկ աւարտած կը թուի ըլլալ եւ Պունտրալիկայի աւարտին մնացած է երկու հանգրուան միայն: Պայէրնի թիշկը յայտնեց, թէ անոր վիճակը այդքան ալ մտահոգութիւն չի պատճառուէր. սակայն, որովհ

